

Fenniagruppen

Rapport om solvens
och finansiell ställning 2016

Innehåll

Sammanfattning	1
Verksamhet och resultat	
Affärsverksamhet	5
Försäkringsverksamhetens resultat	6
Placeringsverksamhetens resultat	9
Resultat från övriga verksamheter	11
Övrig information	12
Administrationssystem	
Allmänt om administrationssystemet	13
Krav på lämplighet och tillförlitlighet	15
Riskhanteringssystem inklusive risk- och solvensbedömning	16
Intern kontroll	21
Intern revision	23
Aktuariefunktion	24
Uppdragsavtal	25
Övrig information	26
Riskprofil	27
Försäkringsrisk	29
Marknadsrisk	32
Kreditrisk	42
Likviditetsrisk	43
Operativa risker	45
Övriga väsentliga risker	46
Övrig information	48
Värdering för solvensändamål	
Tillgångar	49
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	52
Övriga skulder	55
Alternativa värderingsmetoder	56
Övrig information	57
Kapitalhantering	
Kapitalbas	58
Solvenskapitalkrav och minimisolvenskapitalkrav	61
Användning av durationsbaserad undergrupp vid beräkning av solvenskapitalkrav	62
Skillnader mellan standardberäkningsmodellen och tillämpad intern modell	63
Ej uppfyllt minimisolvenskapitalkrav eller solvenskapitalkrav	64
Övrig information	65
Bilagor	66

■ Sammanfattning

Rapporten om solvens och finansiell ställning följer solvensregleringen och redogör för Fenniagruppens affärsverksamhet, resultat, administration, riskprofil, värdering för solvensändamål och kapitalhantering under 2016.

Verksamhet och resultat

Fenniagruppen består av Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (Fennia), Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv (Fennia Liv) och Fennia Kapitalförvaltning. Fennia Liv och Fennia utövar försäkrings- och placeringsverksamhet. Fennia Kapitalförvaltning är ett värdepappersbolag.

Premieinkomsten från skadeförsäkringsverksamhetens direktförsäkring var 417,0 miljoner euro (429,0 mn euro). Premieinkomsten från företagskunder minskade som ett tecken på det rådande ekonomiska läget. Däremot växte premieinkomsten från hushållskunder jämfört med året innan. Riskprocenten var 67,0 (67,6 %) och omkostnadsprocenten 33,9 (30,9 %), vilket resulterade i en totalkostnadsprocent på 100,9 (98,5 %). Den operativa totalkostnadsprocenten låg under 97 enligt bolagets målsättning.

Premieinkomsten från livförsäkringsverksamhetens direktförsäkring var 207,1 miljoner euro (199,8 mn euro). Fondförsäkringspremiernas andel av den totala premieinkomsten var 79,7 procent (79,2 %). Beloppet för utbetalda ersättningar var 90,6 miljoner euro (83,2 mn euro). Riskrörelsens resultat var 9,0 miljoner euro. Driftskostnaderna för livförsäkringsverksamheten var 13,8 miljoner euro (13,3 mn euro). Omkostnadsprocenten av belastningsinkomsten var 103,9 procent (112,0 %).

Vid utgången av rapporteringsperioden uppgick Fenniagruppens placeringstillgångar till 2 314,9 miljoner euro. Under 2016 var nettointäkterna från placeringarna enligt verkligt värde 82,6 miljoner euro (93,0 mn euro) och avkastningen på sysselsatt kapital 3,7 procent (4,4 %). Den låga räntenivå som var rådande hela året sänkte placeringsverksamhetens intäkter avsevärt, eftersom dryga hälften av Fenniagruppens placeringar har allokerats i ränteplaceringar. Uppgången på aktiemarknaden gav avkastningen på aktieportföljen en positiv trend under senare delen av året och förbättrade gruppens sammanlagda resultat för placeringarna. Fastighetsplaceringar bidrog med fortsatt stabila intäkter, bäst av tillgångsslagen.

Administrationssystem

I enlighet med den ömsesidiga bolagsformen i moderbolaget innehas den högsta beslutande makten inom Fennia genom bolagsstämman av försäkringstagarna, dvs. Fennias kunder. Moderbolagets förvaltningsorgan är förvaltningsrådet, styrelsen och verkställande direktören. Förvaltningsrådet övervakar bolagets administration, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Bolagsstämman utser förvaltningsrådets medlemmar bland Fennias försäkringstagare. Fennias styrelse har hand om gruppens administration och ser till att dess verksamhet är ändamålsenligt organiserad. Styrelsen biträds av utnämnings- och belöningsutskottet samt av revisionsutskottet, som är gemensamt för Fennias och Fennia Livs styrelse. Fennia har en verkställande direktör, som utnämns av styrelsen och som handhar den löpande administrationen av bolaget och gruppen enligt styrelsens föreskrifter och anvisningar.

I Fenniagruppen avses med riskhantering koordinerade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, följer upp, hanterar och rapporterar de risker som gäller gruppen och gruppbolagen.

Med solvenshantering styr och fastställer man gruppens och gruppbolagens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna. Gruppbolagen följer i sin verksamhet ramverket för risk- och solvenshanteringen, som definierats gemensamt på gruppnivå och som beskrivs i de principhandlingar gruppbolagens styrelser har fastställt.

En ledningsgrupp för riskhanteringen i gruppens försäkringsbolag har tillsatts för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna.

Fenniagruppens modell för företagsstyrnings- och riskhanteringssystemet bygger på tre försvarslinjer, som var och en har sina uppgifter. De oberoende nyckelfunktionerna i administrationssystemet, dvs. riskhanterings-, compliance- och aktuariefunktionen, har organiserats på ett sätt som säkrar oberoende tillräcklig självständighet i deras arbete. Funktionerna rapporterar koordinerat till revisionsutskottet och gruppbolagens styrelser.

I modellen med tre försvarslinjer delas ansvaret för risk- och solvenshanteringen upp mellan olika aktörer. Riskhanteringsfunktionen är en självständig enhet, som är underställd Fennias styrelse och verkställande direktör, och producerar riskhanteringstjänster för alla gruppbolag. Det centrala syftet med riskhanteringssystemet är att producera olika infallsvinklar till samt analyser och bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt negativt utfall för en enskild risk och kombinationer av sådana.

ORSA är ett verktyg för egen risk- och solvensbedömning för gruppen och styrelsen, verkställande direktören och den övriga företagsledningen i varje gruppbolag. Inom ramen för den egna risk- och solvensbedömningen identifierar man risker, bildar en egen uppfattning om kapitalbehovet för riskerna och tar fram prognoser och scenarier för gruppens och enskilda bolags ekonomiska framtid och de eventuella ekonomiska konsekvenserna av ett negativt utfall. Den egna risk- och solvensbedömningen är en integrerad del av Fenniagruppens kontinuerliga process för riskhantering, och resultatet av processen sammanställs en gång om året till en sammanfattning. ORSA-rapporten innehåller en helhetsbild av gruppens och enskilda bolags nuläge och framtidsutsikter för verksamheter, strategiska riktlinjer samt risker och solvens.

Syftet med den interna kontrollen inom gruppen är att säkra att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och resultatrik, att den ekonomiska informationen och rapporteringen är tillförlitlig samt att regelverk följs. Fennias interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten i gruppens och enskilda bolags interna kontroll och annan företagsstyrning. Den interna revisionen bedömer hur väl gruppen och enskilda bolag har genomfört strategin och uppnått sina mål, hur omfattande och tillförlitlig solvenshanteringsprocessen är, hur effektiv riskhanteringen är, hur ekonomisk och ändamålsenlig resursanvändningen är, hur väl de följer lagar och bestämmelser samt interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar, hur rättvisande, tillräcklig och ändamålsenlig informationen är samt hur väl de har säkrat sina tillgångar.

Försäkringsbolagens ansvariga aktuarier ansvarar för aktuariefunktionen vid det egna försäkringsbolaget och för att de försäkringsmatematiska metoder som används vid prissättning och vid beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. De ansvariga aktuarierna fastställer även nivån på ansvarsskulden. Aktuariefunktionerna sköter sina lagstadgade och övriga uppgifter, till vilka hör att beräkna den försäkringstekniska ansvarsskulden, att ha hand om ändamålsenliga tariffer, att bedöma solvensnivån, att lämna rapporter till stöd för affärsverksamheten, att medverka i produktutvecklingen, att utarbeta försäkringsanbud och att ha hand om kvaliteten i informationen.

Syftet med lämplighetsbedömningen i Fenniagruppen är att säkra att de personer som ansvarar för ledningen av gruppen och de enskilda bolagen och de centrala funktionerna är tillförlitliga och lämpliga för sina uppdrag. Inom gruppen organiserar man utläggning av funktioner på entreprenad, så att man kan följa serviceproducenternas verksamhet och garantera tillräcklig tillgång till information.

Riskprofil

I en marknadsbaserad värderingsmiljö återspeglas risktagningskapaciteten på gruppnivå av skillnaden mellan tillgångar och skulder i balansräkningen inklusive balansposternas förlusttäckningsförmåga och deras överförbarhet på gruppnivå, dvs. det marknadsbaserade beloppet för kapitalbasen. Ju mer kapitalbas gruppen har, desto större är dess risktäckningskapacitet och frihet att välja vilka risker den bär i verksamheten. Gruppens risktagning återspeglas ur kvantitativ synvinkel av solvenskapitalkravet för gruppens verksamhet. Ju större solvenskapitalkravet är, desto större är gruppens risker.

Genom att undersöka solvenskapitalkravet närmare kan man upptäcka vad gruppens risker består av. Genom att analysera kapitalbasen, solvenskapitalkravet och förhållandet mellan dem får man en uppfattning om gruppens riskprofil.

Fenniagruppens solvenskapitalkrav före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet var vid utgången av rapporteringsperioden 505,8 miljoner euro. Av detta tillskrevs marknadsrisken 382,3 miljoner euro, motpartsrisken 43,5 miljoner euro, försäkringsrisken 155,4 miljoner euro och den operativa risken 29,4 miljoner euro. Kapitalkravet för övriga finanssektorn var 0,5 miljoner euro. Efter justeringsposterna var solvenskapitalkravet 392,7 miljoner euro. Då de medräkningsbara kapitalbasmedlen uppgick till 775,9 miljoner euro, var gruppens relativa solvensställning 197,6 procent.

Försäkringsverksamhet bygger på att man tar försäkringsrisker, sprider dem inom försäkringsbeståndet och hanterar riskerna. De viktigaste medlen för att hantera försäkringsrisker är att på ett ändamålsenligt sätt välja riskerna, dvs. riskurval, prissätta produkterna, utforma försäkringsvillkoren och skaffa ett återförsäkringsskydd. Vid prissättning av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet.

Till marknadsrisker som har konsekvenser för Fenniagruppern, dvs. sådana risker som ger upphov till förändringar i marknadsvärdet på tillgångar och skulder och därmed påverkar gruppens ekonomiska ställning, räknas ränte-, räntemarginals-, aktiekurs-, fastighets- och valutarisker. Det är väsentligt att granska marknadsriskerna ur hela balansräkningens synvinkel. Vid solvensberäkning görs en marknadsbaserad värdering av båda sidorna i balansräkningen, varför förändringar i riskfaktorer har återverkningar på tillgångar och skulder samtidigt.

Förändringar i faktorerna för marknadsriskerna påverkar gruppens solvens på två sätt: genom förändring av kapitalbasen och solvenskapitalkravet. Ett negativt utfall för marknadsriskerna minskar kapitalbasen, vilket försvagar gruppens solvensställning. Förändringar i tillgångar och skulder påverkar oftast också gruppens solvenskapitalkrav.

Fenniagruppens allmänna riskvillighet, risktolerans och affärsmål styr gruppens placeringsverksamhet och skapar ramvillkor för verksamheten. Inom placeringsverksamheten och hanteringen av marknadsrisker är ambitionen att uppnå gruppens affärsmål utan att äventyra solvensmålen. Hörnstenarna i hanteringen av marknadsrisker är aktsamhetsprincipen, riskreduceringstekniker och tillräcklig diversifiering av placeringarna. Exponering för marknadsrisker och dess konsekvenser mäts med hjälp av fördelningen mellan olika tillgångar, känslighetsanalyser och solvenskapitalkravet för varje enskild marknadsrisk.

Med beaktande av diversifiering var marknadsriskernas kontribution till det totala kapitalkravet 71,4 procent. Mest till följd av en mindre placeringsrisk har kontributionen gått ner med 3,2 procentenheter jämfört med läget för ett år sedan. Bland de enskilda marknadsriskerna var i sin tur aktieriskens kontribution till solvenskapitalkravet störst med 49,2 procent. Dess andel av solvenskapitalkravet för marknadsrisker var större än aktieportföljens andel av placeringstillgångarna.

Det har skett ändringar i solvenskapitalkraven för marknadsriskerna under året. Tydligast har solvenskapitalkravet minskat när det gäller valutarisker där förnyelseantagandeförfarandet för valutaderivat (avtal ersätts alltid med likalydande avtal när de går ut) minskat solvenskapitalkravet för risken i fråga. Också solvenskapitalkraven för ränte- och aktierisken har minskat, medan koncentrationsrisken ökat aningen.

Marknadsriskernas inverkan på gruppens solvens beskrivs med hjälp av känslighetsanalyser. Analyserna ger en god uppskattning av vilka konsekvenser olika scenarier för marknadsrisken har för gruppens solvensställning. Känslighetsanalyser har gjorts för varje enskilt riskområde. Solvensen och scenariernas konsekvenser för gruppens ekonomiska ställning har blivit bättre jämfört med föregående år. Solvensen har ökat både till följd av ökad kapitalbas och minskat solvenskapitalkrav.

Värdering för solvensändamål

I bokslutet värderas gruppens tillgångar i huvudsak till beloppet av anskaffningsutgiften eller ett lägre verkligt värde. Vid solvensberäkning värderas tillgångarna till verkligt värde. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas både i bokslutet och vid beräkningen av solvensen till verkligt värde. De värderingsmetoder som används vid beräkning av solvensen respektive upprättande av bokslutet har inga väsentliga skillnader med undantag för följande innehav.

I bokslutet upptas materiella och immateriella tillgångar till beloppet av anskaffningsutgiften minskat med avskrivningar enligt plan. Vid solvensberäkning ingår inte goodwill och övriga utgifter med lång verkningstid i tillgångarna i balansräkningen.

Den försäkringstekniska ansvarsskulden, fastställd med tekniken för solvensberäkning vid tiden för bokslutet, uppgick till 2 347,7 miljoner euro, varav bästa estimat utgjorde 2 241,9 miljoner euro och riskmarginalen 105,8 miljoner euro.

I fråga om dödlighet och invaliditet i livförsäkringsverksamhet bygger gruppens antaganden på undersökningar och analyser inom försäkringsbranschen. Till övriga delar bygger de antaganden som tillämpats vid beräkningen av ansvarsskulden på tidigare beteende i Fennia Livs eget försäkringsbestånd och på nuvarande sätt att handha försäkringar. Den marknadsbaserade ansvarsskulden beräknas per försäkringsavtal.

Kassaflödena för ansvarsskuldens bästa estimat i skadeförsäkringsverksamhet är fastställda med simuleringsteknik. Parametrarna i den tillämpande simuleringssmodellen härleds från Fennias premie- och skadeståndsmaterial. Vid fastställande av Fenniagruppens ansvarsskuld tillämpades inte matchningsjustering, volatilitetsjustering eller övergångsbestämmelser.

Kapitalhantering

Syftet med kapitalhantering är att säkra en tillräcklig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet i regleringen och ett tillräckligt stort överskott vid varje given tidpunkt samt att fördela kapitalet på de centrala riskområdena på ett effektivt sätt enligt förhållandet mellan risker och avkastning. Den lägsta nivån för kapitalbasen fastställer den miniminivå som krävs för att gruppen med stor sannolikhet ska kunna uppfylla sina förpliktelser som gäller de försäkrade förmånerna. Detta minimikrav fastställs på högre nivå än solvenskapitalkravet enligt solvensregleringen och solvenskapitalkravet enligt gruppens egen riskuppfattning.

För oförutsägbara stressfaktorer fastslår Fenniagruppen en kapitalbuffert av önskad storlek utöver minimibeloppet för kapitalbasen. Syftet med kapitalbufferten är att ge gruppen tid att anpassa sin riskposition när plötsliga och överraskande situationer uppkommer, dvs. att anpassa sin solvensställning och position för risker och avkastning på ett genomtänkt sätt till en nivå som motsvarar den nya situationen. Gruppen gör årligen upp en plan för risktagning, där den fastslår sin riskvillighet och risktolerans samt allokerar det kapital som är exponerat för risk i förhållande till helheten och de enskilda riskerna.

Fenniagruppens solvenskapitalkrav uppgick vid utgången av rapporteringsperioden till 392,7 miljoner euro och minimisolvenskapitalkravet till 107,8 miljoner euro. Gruppen använder sig inte av interna modeller, bolagsspecifika parametrar, förenklad beräkning eller undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk för att beräkna solvenskapitalkravet. Gruppen har inte under rapporteringsperioden underskridit det solvenskapitalkrav eller minimisolvenskapitalkrav som regelverket kräver.

Affärsverksamhet

Fenniagruppens struktur baserar sig på Fennias koncernbokslut. Gruppens moderbolag är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, som grundades 1882 och som är ett finländskt skadeförsäkringsbolag som ägs av sina kunder. Fennias rötter och värderingar är starkt förankrade i företagsamhet.

Fenniagruppen består av följande bolag: Fennia, som är specialist på skadeförsäkringar, Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv som erbjuder frivilliga liv-, pensions- och sparförsäkringar samt Fennia Kapitalförvaltning Ab som erbjuder tjänster inom kapitalförvaltning.

Av Fenniagruppens bolag bygger Fennia på ömsesidighetsprincipen där bolaget ägs av kunderna. Fennia Liv är ett aktiebolag som ägs till hundra procent av Fennia, och Fennia Kapitalförvaltning Ab är ett hundra procentigt dotterbolag till Fennia Liv. Dessutom ingår 29 fastighetsbolag i gruppens koncernbokslut.

Fennia är expert på försäkringar och tillhörande tjänster och erbjuder heltäckande försäkringar för företag, företagare och privathushåll. Fennias verksamhet omfattar lagstadgade och frivilliga skadeförsäkringar och återförsäkring. Fennias delägare är dess försäkringstagare som i bolaget har en gällande försäkring som trätt i kraft senast under föregående räkenskapsår. Teckning av en återförsäkring berättigar dock inte till delägarskap.

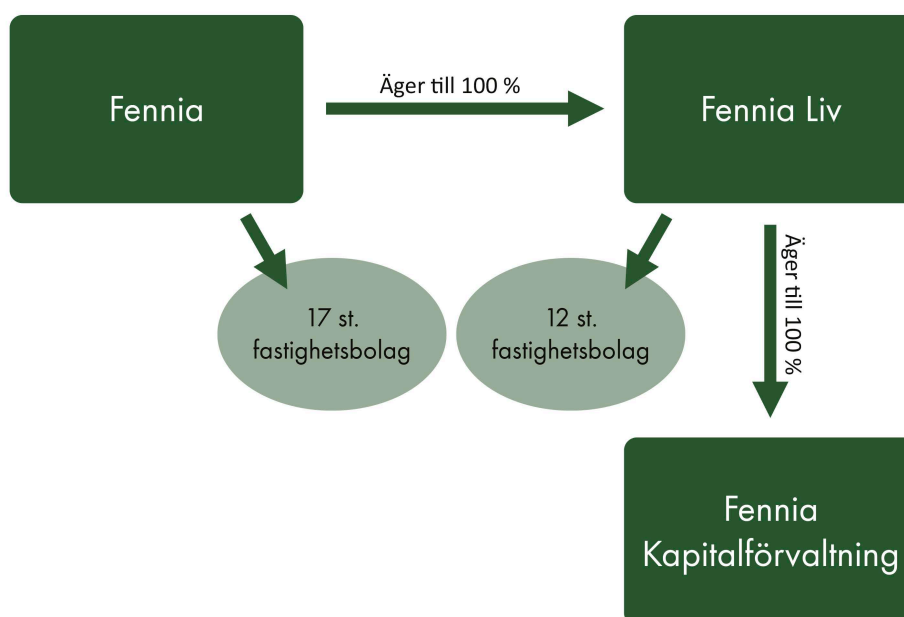
Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv grundades den 1 oktober 1998. Fennia Liv har specialiserat sig på frivilliga liv-, spar- och pensionsförsäkringar samt på försäkringsmässig kapitalförvaltning. Bolaget erbjuder sina kunder invaliditets- och dödsfallsförsäkringar, frivilliga individuella pensionsförsäkringar och gruppensionsförsäkringar, sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal. Fennia Livs kunder består av företag och andra sammanslutningar, företagare och privatpersoner. Fennia Liv har ett omfattande nätverk av partner, med vilka företaget har ett nära samarbete för kundernas bästa.

Fennia samarbetar med Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo och Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Etera. Elo och Etera erbjuder i samarbete med Fennia lagstadgade arbetspensionsförsäkringar för Fennias kunder.

Hemorten för Fenniagruppens bolag är Helsingfors.

Tillsyn över gruppens verksamhet utövas av Finansinspektionen (FI), Snellmansgatan 6, PB 103, 00101 Helsingfors.

För revisionen svarar revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab och Petri Kettunen är ansvarig revisor. KPMG Oy Ab, Tölöviksgatan 3, PB 1037, 00101 Helsingfors.

Försäkringsverksamhetens resultat

Fenniagruppens premieinkomst under rapporteringsperioden var 624,4 miljoner euro (629,2 mn euro).

Gruppens rörelsevinst enligt koncernbokslutet var 11,5 miljoner euro (87,0 mn euro), varav skadeförsäkringsverksamhetens andel var 0,8 miljoner euro (83,9 mn euro) och livförsäkringsverksamhetens andel 10,7 miljoner euro (3,1 mn euro).

Gruppens personalantal var i snitt 1 044 (1 157).

Skadeförsäkringsverksamhet

Fenniagruppens premieinkomst från skadeförsäkringsverksamheten under rapporteringsperioden var 417,4 miljoner euro (429,4 mn euro).

Totalkostnadsprocenten var 100,9 (98,5 %) varav skadorna, dvs. riskprocenten, utgjorde 67,0 (67,6 %) och andelen driftskostnader och kostnader för skaderegleringen dvs. omkostnadsprocenten 33,9 (30,9 %).

Fennia sänkte beräkningsräntan som används vid diskontering av ansvarsskulden till 2,0 procent (2,4 %). Till följd av detta steg ansvarsskulden till 30 miljoner euro. I slutet av 2016 genomfördes dessutom andra ändringar i grunderna för ansvarsskulden, vilka ledde till en minskning av ersättningskostnader med 10 miljoner euro. Ovannämnda engångsposter sänkte räkenskapsperiodens riskförhållande och totalkostnadsprocenten med 4,8 procentenheter.

Den operativa totalkostnadsprocenten låg under 97 enligt skadeförsäkringsverksamhetens målsättning för räkenskapsåret.

Mottagna återförsäkringsgrenar påverkas främst av deltagande i poolning där den finska patientförsäkringspoolen har störst andel. Effekten av mottagen återförsäkring på resultatet är liten pga. små volymer.

För att skydda resultatet av skadeförsäkringen har man träffat avtal om avgiven återförsäkring. Resultatet av räkenskapsårets avgiven återförsäkring påverkas framförallt av en rätt stor brandskada där Fennia har återförsäkringsfordringar för den del som överstiger självrisken.

Premieinkomsten från skadeförsäkringen minskade aningen. Minskningen skedde bland företagskunder, medan premieinkomsten från privata hushåll ökade en aning.

Den låga tillväxten inom näringslivet påverkar skadeförsäkringsverksamhetens premieinkomst. Framförallt premieinkomsten från lagstadgade olycksfallsförsäkringar är konjunkturkänslig. Antalet försäkringstagare med tariffpremier där premien bygger på lönesumman är stort, vilket gör att premieinkomsten från lagstadgade olycksfallsförsäkringar är beroende av förändringar i personalstyrkan i små och medelstora kundföretag.

Premieinkomsten från trafikförsäkringen minskade till 78,3 miljoner euro (81,7 mn euro). Försäkringsgrenens lönsamhet förbättrades. Skadekvoten var ytterst bra 55 procent (65 %). Premieinkomsten från den frivilliga bilförsäkringen ökade till 76,9 miljoner euro (76,4 mn euro). Till skillnad från trafikförsäkringen ökade skadekvoten för bilförsäkringen. Hela skadeförsäkringsbranschen genomgick samma utveckling. Skadekvoten var otillfredsställande 78 procent (69 %).

Premieinkomsten från brandförsäkringar och övriga egendomsförsäkringar för företag var 46 miljoner euro. De svåra konjunkturutsikterna är orsaken till att premieinkomsten minskade med 3 procent. Premieinkomsten från hemförsäkringen inklusive ansvar- och rättsskyddsdelar ökade med två procent och var 50 miljoner euro. Inom dessa försäkringsgrenar ökade skadekvoten måttligt för både privathushållen och företagssektorn.

De mest betydelsefulla försäkringsgrenarna inom skadeförsäkringsverksamheten inklusive försäkringstekniskt bidrag återfinns i tabellen nedan.

Resultat av skadeförsäkring enligt skadeförsäkringsklass

Försäkringsklass/-grupp (mn euro)	År	Premieinkomst före återförsäkrarens andel	Premieintäkter före återförsäkrarens andel	Ersättningskostnader före återförsäkringsandel	Driftskostnader före återförsäkringsandel och vinst	Återförsäkrarens andel	Försäkrings-tekniskt bidrag före ändring i utjämningsbeloppet
Lagstadgad olycksfallsförsäkring	2016	82,4	82,3	-96,5	-13,4	-0,3	-27,9
	2015	88,8	88,9	-91,3	-11,7	-0,3	-14,5
Övriga olycksfalls- och sjukförsäkringar	2016	45,2	44,0	-33,5	-12,1	-0,1	-1,8
	2015	43,6	41,9	-34,2	-10,9	-0,1	-3,4
Ansvarsförsäkringar för motorfordon	2016	78,3	79,4	-52,9	-21,8	-0,3	4,5
	2015	81,7	80,2	-60,8	-20,5	-0,5	-1,6
Landfordon	2016	76,9	76,8	-60,3	-21,0	0,1	-4,4
	2015	76,4	74,5	-51,3	-19,2	-0,2	3,7
Brandförsäkringar och andra egendomsförsäkringar	2016	86,5	86,4	-63,2	-22,8	-0,6	-0,2
	2015	87,9	86,6	-56,0	-21,3	-2,1	7,1
Ansvarsförsäkringar	2016	23,5	23,6	-12,8	-5,4	1,6	6,9
	2015	26,1	25,7	-21,6	-5,1	-0,5	-1,4
Övriga	2016	24,2	24,3	-10,8	-7,0	-0,7	5,8
	2015	24,5	24,2	-13,5	-6,6	-0,7	3,3
DIREKT FÖRSÄKRING SAMMANLAGT	2016	417,0	416,8	-330,0	-103,5	-0,3	-17,0
	2015	429,0	421,9	-328,7	-95,4	-4,6	-6,8
Återförsäkring	2016	0,3	0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0
	2015	0,4	0,4	-0,5	-0,2	0,0	-0,2
SAMMANLAGT	2016	417,4	417,1	-330,2	-103,6	-0,3	-17,1
	2015	429,4	422,3	-329,2	-95,6	-4,6	-7,0
Förändring i utjämningsbeloppet	2016						-13,0
	2015						-44,1
FÖRSÄKRINGSTEKNISKT BIDRAG	2016						-30,1
	2015						-51,1

Utan beräkningsräntekostnader och engångsposter är bidraget för lagstadgade olycksfallsförsäkringar -4,2 miljoner euro (-2,8 mn euro) och motsvarande siffra för ansvarsförsäkringar för motorfordon 13,7 miljoner euro (7,1 mn euro).

Livförsäkringsverksamhet

Premieinkomsten från Fenniagruppens livförsäkringsverksamhet under rapporteringsperioden var 207,1 miljoner euro (199,8 mn euro). Premieinkomsten fördelade sig på olika försäkringsgrenar enligt följande:

Premieinkomst (mn euro)	2016	2015
Sparförsäkring	132,5	126,9
Kapitaliseringsavtal	18,6	21
Individuell pensionsförsäkring	10,9	12,3
Gruppensionsförsäkring	25,9	22,2
Risklivförsäkring	13,8	12,4
Grupplivförsäkring för arbetstagare	5,3	5,1
Sammanlagt	207,1	199,8

Återförsäkrares andel av den totala premieinkomsten var 1,2 miljoner euro (0,9 mn euro).

Fondförsäkringspremiernas andel av den totala premieinkomsten från livförsäkringsverksamheten var 79,7 procent (79,2 %).

Beloppet för utbetalda ersättningar var 90,6 miljoner euro (83,2 mn euro), som fördelade sig enligt följande:

Utbetalda ersättningar (mn euro)	2016	2015
Återbetalning av sparsumma	6,4	3,4
Pensioner	34,6	33,7
Återköp	40,4	30,6
Dödsfallssummor	4,4	11,1
Invaliditetsersättningar	0,7	0,4
Övriga	4,1	4
Sammanlagt	90,6	83,2

Återförsäkrares andel av de utbetalda ersättningarna var 0,4 miljoner euro (0,1 mn euro).

Resultatet från livförsäkringsverksamhetens riskrörelse var 9,0 miljoner euro. Resultatet består i huvudsak av skillnaden mellan riskdelen i premierna för risklivförsäkringar (inkl. grupplivförsäkringen för arbetstagare) och de ersättningar som betalats ut för dödsfall och invaliditet från risklivförsäkringar.

Driftskostnaderna för livförsäkringsverksamheten var 13,8 miljoner euro (13,3 mn euro). Omkostnadsprocenten av belastningsinkomsten var 103,9 procent (112,0 %).

Beräkningsräntan för försäkringskapital som är bundet till Fennia Livs resultat för ränterörelsen låg mellan 0 och 4,5 procent. I nya försäkringar är beräkningsräntan 0–1 procent. Placeringsverksamhetens resultat för 2016 var rimligt. Av räkenskapsperiodens resultat för ränterörelsen överfördes 20,0 miljoner euro till ansvarsskulden för räntekomplettering, som används under kommande år för att finansiera räntan på pensions- och sparförsäkringar med hög beräkningsränta (2–4,5 procent). Liknande kompletteringar har även gjorts i tidigare bokslut. Ansvarsskulden för räntekomplettering var 136,0 miljoner euro den 31 december 2016. För ansvarsskulden för räntekomplettering har en plan för minimiupplösning utarbetats. Under 2016 upplöstes skulden enligt planen. I och med räntekompletteringen är det årliga minimiavkastningskravet på placeringsverksamheten inom livförsäkringsverksamheten 1,0 procent.

Fennia Liv betalade kundåterbäringar på risklivförsäkringar och olika former av sparförsäkringar med låg beräkningsränta. De beviljade kundåterbäringarna uppgick till 2,4 miljoner euro, av vilka 0,4 miljoner euro finansierades genom att utnyttja den redan tidigare uppkomna ansvarsskulden för extra förmåner. Den riskfria räntan har varit låg för såväl korta räntor som långa statslån ända sedan 2009. Under perioden 2009–2016 har den totalränta som Fennia Liv gottskrivit tydligt överskridit den riskfria räntan för motsvarande placeringstid. Utöver avtalets beräkningsränta har även försäkringens duration och återköpsrätt beaktats vid utdelningen av de extra förmånerna. Därför har den totalränta som gottskrivs pensionsförsäkringar vanligen varit högre än den ränta som gottskrivs sparförsäkringar.

Placeringsverksamhetens resultat

Nettointäkterna från Fenniagruppens placeringsverksamhet enligt verkligt värde var 82,6 miljoner euro (93,0 mn euro). Avkastningen på sysselsatt kapital var 3,7 procent (4,4 %). Fenniagruppens placeringstillgångar uppgick till 2 314,9 miljoner euro (2 241,8 mn euro) enligt verkliga värden.

Allokering av placeringstillgångar, verkligt värde (mn euro)	31.12.2016	Andel	31.12.2015	Andel
Ränteplaceringar	1 358,5	58,7 %	1 319,9	58,9 %
Aktieplaceringar	391,3	16,9 %	380,2	20,1 %
Fastighetsplaceringar	549,5	23,7 %	521,9	23,1 %
Övriga placeringar	15,6	0,7 %	19,8	0,9 %
Placeringstillgångar totalt	2 314,9	100,0 %	2 241,8	100,0 %

Avkastningen från placeringsverksamheten påverkades framförallt av den låga räntenivån under hela året, den positiva utvecklingen på aktiemarknaden under årets andra hälft samt fastighetsplaceringarnas stabila avkastningsutveckling.

Mer än hälften av Fenniagruppens placeringsallokationer består av ränteplaceringar, varför den låga räntenivån sänkt avkastningsprognosen för placeringsportföljen och avkastningen under perioden i fråga. Uppgången på aktiemarknaden gav avkastningen på aktieportföljen en positiv trend under senare delen av året och förbättrade gruppens sammanlagda resultat för placeringarna. Fastighetsplaceringar bidrog med fortsatt stabila intäkter, bäst av tillgångsslagen.

Nettointäkter av placeringstillgångar på sysselsatt kapital, (mn euro)	31.12.2016			31.12.2015		
	Nettointäkt	Sysselsatt kapital	Avkastning, %	Nettointäkt	Sysselsatt kapital	Avkastning, %
Ränteplaceringar	26,0	1 320,8	2,0 %	9,3	1 298,2	0,7 %
Aktieplaceringar	24,2	362,6	6,7 %	54,0	312,9	17,3 %
Fastighetsplaceringar	42,3	506,6	8,4 %	33,9	500,3	6,8 %
Övriga placeringar	-3,1	15,7	-19,7 %	0,5	19,5	2,7 %
Placeringstillgångar totalt	89,4	2 205,7	4,1 %	97,7	2 130,9	4,6 %
Intäkter och utgifter som ej specificeras enligt placeringstyp	-6,8			-4,7		
Totalt	82,6	2 205,7	3,7 %	93,0	2 130,9	4,4 %

Ränteplaceringarna, som utgjorde 58,7 procent av gruppens placeringsallokering enligt verkligt värde, gav en avkastning på 2,0 procent. Enligt placeringsbedömning är andelen penningmarknadsinstrument och masskuldebrevslån med kort löptid i ränteportföljen hög, vilket avspeglas i ränteportföljens avkastning där korta ränteinstrument i huvudsak uppvisade ett negativt resultat inom tidsperioden i fråga. Ränteportföljens avkastning kunde höjas med kreditriskplaceringar och placeringar i statsobligationer i tillväxtmarknader och företagslån.

Nettointäkterna från aktieplaceringarna var 24,2 miljoner euro och avkastningen på sysselsatt kapital 6,7 procent. Detta var mindre än året innan, då nettointäkterna från aktieplaceringarna var 54,0 miljoner euro och avkastningen på sysselsatt kapital 17,3 procent. Orsakerna till detta var den mindre allokeringen för aktier och den svagare utvecklingen på aktiemarknaden. Dessutom försämrades avkastningen på aktieplaceringarna av en svag utveckling bland onoterade placeringar. Däremot gav kapitalplaceringar (12,6 %) utmärkt avkastning, och börsnoterade aktier (5,8 %) presterade bra.

Fastighetsplaceringar fortsatte att ge en stabil intäkt som uppgick till 42,3 miljoner euro. Avkastningen på sysselsatt kapital var 8,4 procent. Hyresintäkterna var nästan oförändrade och indirekta fastighetsplaceringar avkastade bra, som året innan.

Nettointäkterna från övriga placeringar var -3,1 miljoner euro. Denna bestod i huvudsak av valutaderivat och intäkter från hedgefonder. Intäkter av och kostnader för valutaderivat har tydligt ökat som avkastningskälla för övriga placeringar och kommer även framöver att ge upphov till fluktuationer i posten i fråga. Deras andel av nettointäkterna från övriga placeringar uppgick till -2,1 miljoner euro. Valutaderivaten används för att skydda avkastning från aktie- och ränteplaceringar i olika valutor. Under rapporteringsperioden tillgreps valutasäkring för positioner i dollar och pund, och säkringsgraden för dessa valutor låg hela året mellan 90 och 100 procent.

Intäkter och utgifter som ej specificeras enligt placeringsslag uppgick under räkenskapsåret till -6,8 miljoner euro (-4,7 mn euro). En viktig anledning till de ökade utgifterna var en ökning av kapitalförvaltningsavgifter och en ovanligt stor andel försäljningsvinster av placeringar i utländsk valuta under det föregående räkenskapsåret för posten i fråga.

■ Resultat från övriga verksamheter

Fenniagruppen bedriver ingen annan väsentlig affärsverksamhet än försäkrings- och placeringsverksamhet.

■ Övrig information

Det finns ingen annan väsentlig information om Fenniagruppens verksamhet och resultat.

■ Allmänt om administrationssystemet

I administrationssystemet beskrivs om det gemensamma administrationssystemet för gruppens moderbolag Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia och dess ägda dotterbolag Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv och dess dotterbolag Fennia Kapitalförvaltning Ab.

Förvaltningsorgan i Fenniagruppens bolag

Förvaltningsråd

Gruppens moderbolag har ett förvaltningsråd som övervakar bolagets administration, som styrelsen och verkställande direktören svarar för. Förvaltningsrådets uppgift är att välja Fennias, dvs. skadeförsäkringsverksamhetens, styrelseledamöter och fastställa deras arvoden. Dessutom lämnar förvaltningsrådet sitt yttrande över bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen till den ordinarie bolagsstämman och ger styrelsen anvisningar i väsentliga eller principiellt viktiga frågor.

Styrelser

Som gruppens moderbolag ansvarar Fennias styrelse för att administrationssystemet är ändamålsenligt på gruppnivå och ser till att gruppen leds som helhet. Styrelsen för gruppens moderbolag

- beslutar om gruppens mål och strategi
- beslutar om organisationsstrukturen för gruppens administrationssystem och den högsta ledningen
- beslutar om affärsfunktionsarrangemang som har betydande eller ovanliga och vittgående betydelse för gruppen
- övervakar att den interna kontrollen och administrationssystemet, inklusive riskhanteringssystemet, är tillräckliga och effektiva, och årligen godkänner bedömningar av deras lämplighet och tillräcklighet
- godkänner gruppens riskhanteringsstrategi samt rapporter om gruppens risk- och solvensbedömning (ORSA)
- godkänner gruppens myndighetsrapporter om solvens och finansiell ställning.

Styrelserna för bolagen som hör till gruppen har hand om respektive bolags förvaltning och ser till att verksamheten är ändamålsenligt organiserad.

Utnämnings- och belöningsutskottet bistår moderbolagets styrelse, vilket har i uppgift att förbereda, planera och utveckla utnämnings- och arvodesfrågor avseende Fennias verkställande direktör, dennas ställföreträdare och vice VD samt medlemmarna i ledningsgruppen samt att förbereda frågor kring hela bolagets belöningsystem. Revisionsutskottet är gemensamt för Fennia och Fennia Livs styrelser. Revisionsutskottets ansvarsområde omfattar uppföljning av att den interna kontrollen, inklusive compliance, riskhantering och intern revision, är tillräckligt omfattande och behörigt organiserade. Därutöver har revisionsutskottet hand om de lagstadgade uppgifterna i anknytning till revisionen.

Verkställande direktörer

Fenniagruppens bolag har var och ett en verkställande direktör, som utses av styrelsen. Styrelsen beslutar också om verkställande direktörens anställningsvillkor, lön och arvoden. Verkställande direktören har till uppgift att handha den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens föreskrifter och anvisningar. Till verkställande direktörens uppgifter hör att leda och övervaka bolagets affärsverksamhet, att organisera risk- och solvenshanteringen i praktiken samt att ansvara för utveckling och samordning av olika funktioner inom bolaget. Moderbolaget har också två vice verkställande direktörer varav den ena är ställföreträdare för verkställande direktören.

De verkställande direktörerna är medlemmar i koncernens ledningsgrupp, vars uppgift är att se till de frågor som styrelsen beslutar på gruppnivå verkställs. Ordförande för koncernens ledningsgrupp är moderbolagets vd.

Löne- och belöningspolicy

Fenniagruppen följer gemensamma löne- och belöningspolicy. I lönepolicyn fastställs hur löner och belöningar bestäms. Lönepolicyn beskriver hur ansvaret är fördelat i löne- och belöningsfrågor och hur varje anställd kan påverka sin löneutveckling genom personlig och professionell utveckling. Även om den samlade helheten kring löner och belöning för ledningen och så gott som alla anställda innehåller både en fast lönedel och rörliga element, har den rörliga lönedelen störst betydelse för anställda med försäljningsuppgifter. Utgångspunkten för belöningen är att den ska vara sporrande, rättvis och rimlig, omfatta både ledningen och personalen samt vara förenlig med gruppen och gruppbolagens intressen på såväl kort som lång sikt.

I enlighet med belöningsprinciper har belöningen byggts upp på ett sätt som förebygger osund risktagning. Belöningssystemen har bl.a. på förhand fastställda maximibelöningar, som begränsar maximibeloppet för belöningar, och villkor för force majeure, som ger styrelsen rätt att ändra systemen om bolagets ekonomiska ställning har äventyrats eller om omständigheterna i övrigt ändrats avsevärt. När man beslutar om löner och belöningar är det i regel den belönade personens chefs chef som fattar beslutet.

Transaktioner med närstående under rapporteringsperioden

Gruppen har inga transaktioner med närstående som skulle följa andra än kommersiella villkor.

Förändringar under rapporteringsperioden

Under den gångna rapporteringsperioden har administrationssystemet inte genomgått några väsentliga förändringar.

Bedömning av administrationssystemets lämplighet

Gruppens styrelser har följt utvecklingen av affärs- och placeringsverksamheten samt rapporteringen om riskhantering, compliance och den interna revisionen under 2016. Moderbolagets styrelse har bedömt utifrån tillgängliga redogörelser att både gruppens och skadeförsäkringsverksamhetens administrationssystem är lämpliga. Styrelserna har dessutom skilt bedömt att den interna kontrollen ordnats behörigt samt att bolagets administrations- och styrningssystem motsvarar regelverkets krav samt att dessa är uppdaterade och effektiva.

■ Krav på lämplighet och tillförlitlighet

Fenniagruppen har gemensamma principer för bedömning av lämplighet och tillförlitlighet. Syftet med principerna är att säkra att de personer som ansvarar för ledningen av bolagen och de centrala funktionerna är tillförlitliga och lämpliga för sina uppdrag.

Lämplighets- och tillförlitlighetsbedömningen omfattar förvaltningsorganens medlemmar, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer. Föremål för bedömning är dessutom personer som är ansvariga för den interna revisionen, riskhanteringsfunktionen, compliance-funktionen och aktuariefunktionen samt andra som ansvarar för centrala funktioner. Även personer som ansvarar för centrala utkontrakterade funktioner hos serviceproducenter omfattas av lämplighetsbedömningen.

Vid lämplighetsbedömningen kontrollerar man om personerna har tillräcklig behörighet, kompetens och erfarenhet för att sköta de uppgifter som de ansvarar för. Vid bedömning av lämpligheten behandlas personernas ärlighet, eventuella betalningsstörningar och övriga ekonomiska oklarheter, väsentliga brottsliga handlingar samt disciplinära eller administrativa förseelser. En bedömning av lämpligheten och tillförlitligheten görs alltid då en person inom eller utanför bolaget väljs eller utnämns till en post med ansvar för bolagets ledning eller centrala funktioner. För bedömningen av lämpligheten och tillförlitligheten sammanställs en behövlig utredning före valet eller beslutet om utnämning.

För att säkra kontinuiteten i uppföljningen går man igenom uppgifterna om de personer som omfattas av bedömningen med jämna mellanrum. Det faller på chefernas ansvar att genomföra kontinuerlig uppföljning av att kraven på lämplighet och fackkunskap uppfylls. Därutöver ska en bedömning av lämpligheten och tillförlitligheten alltid göras då en persons lämplighet eller tillförlitlighet blir ifrågasatt.

■ Riskhanteringssystem inklusive risk- och solvensbedömning

Riskhanteringssystem

I Fenniagruppen avses med riskhantering koordinerade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, följer upp, hanterar och rapporterar de risker som gäller gruppen och gruppbolagen. Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer gruppbolagens och gruppens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna.

I verksamheten på gruppnivå följer bolagen inom Fenniagruppen, Ömsesidiga försäkringsbolaget Fennia och dess dotterbolag Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv och Fennia Kapitalförvaltning Ab, det gemensamt fastslagna ramverket för risk- och solvenshanteringen, som beskrivs i de principhandlingar gruppbolagens styrelser har fastställt. Den väsentligaste av dessa handlingar är principerna för risk- och solvenshanteringen, som innehåller en beskrivning av de allmänna principerna och ansvaret för hanteringen.

Fennias styrelse i egenskap av styrelse för gruppens moderbolag ansvarar för risk- och solvenshanteringen och att den ska passa ihop med gruppens administrationssystem. Fennias styrelse ansvarar för att särdragen hos bolagen som hör till gruppen och gruppens interna förbindelser (bl.a. interna transaktioner, dubbla kapital, flyttbarhet av kapital och användning av kapital i allmänhet) beaktas på ett ändamålsenligt sätt.

Fennia Livs styrelse ansvarar för att bolaget konsekvent följer gruppens principer för risk- och solvenshantering. Till dess ansvar hör att se till att bolaget har ett tillräckligt administrationssystem när det gäller verksamhetens kvalitet, omfattning och komplexitet inklusive intern kontroll och riskhanteringssystem.

Styrelsen för Fennia Kapitalförvaltning har som ansvar att se till att bolaget följer principerna för Fenniagruppens riskhanteringssystem till den del särdragen hos bolagets verksamhet inte kräver att man avviker från dem.

På övriga gruppbolag tillämpas Fenniagruppens principer för risk- och solvenshantering i tillämpliga delar. Övriga gruppbolag är i huvudsak fastighetsbolag.

Ledningsgruppen för riskhantering

En ledningsgrupp för riskhanteringen i gruppens försäkringsbolag har tillsatts för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna. Ledningsgruppen för riskhanteringen har till huvuduppgift att stödja Fennias och Fennia Livs verkställande direktörer i frågor som gäller risk- och solvenshantering. Fennias verkställande direktör är ordförande och Fennia Livs verkställande direktör är permanent medlem i gruppen. För Fennia Kapitalförvaltning har en egen separat arbetsgrupp för förvaltning tillsatts. Inom Fennia Kapitalförvaltning axlar den ansvaret för de uppgifter som hör till ledningsgruppen för riskhantering. Dess ordförande är verkställande direktören för Fennia Kapitalförvaltning.

Styrmodellen för riskhanteringssystemet

Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på modellen med tre försvarslinjer:

1. Den första försvarslinjen, dvs. affärs- och stödfunktionerna, ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer.
2. Den andra försvarslinjen äger riskhanteringsramen och ansvarar bl.a. för rapporteringen om och tolkningen, utvecklingen och planeringen av risk- och solvenshanteringen samt stödjer, följer upp och bedömer implementeringen av den första försvarslinjens risk- och solvenshanteringsprocesser.
3. Den tredje försvarslinjen har som uppgift att säkerställa effekten och effektiviteten av den interna kontrollen och risk- och solvenshanteringen.

Ansvaret för risk- och solvenshanteringen i modellen med tre försvarslinjer fördelas mellan olika aktörer på följande sätt:

- Verkställande direktör

Verkställande direktören har, med stöd av den operativa ledningen, det allmänna ansvaret för att risk- och solvenshanteringen bereds och genomförs på ett ändamålsenligt sätt enligt styrelsens beslut.

- Affärs- och stödfunktioner

Varje affärs- och stödfunktion ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer, följer upp den totala riskprofilen för deras eget delområde (med stöd av den andra försvarslinjen) och ser till att verksamheten inom det egna delområdet löper enligt gruppens dokumentation om risk- och solvenshantering.

- Aktuariefunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariefunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Aktuariefunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuariefunktionen deltar i det effektiva genomförandet av riskhanteringssystemet, särskilt i skapandet av riskhanteringsmetoder, men också i genomförandet av bolagets egen risk- och solvensbedömning.

- Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen har huvudansvar för den andra försvarslinjens uppgifter, och ansvarar bl.a. för tolkningen, utvecklingen, planeringen och rapporteringen av risk- och solvenshanteringen. Funktionens uppgift är att upprätthålla helhetsbilden av riskprofilen i gruppbolagen och gruppen. Funktionen stödjer också styrelsens, den verkställande direktörens och affärs- och stödfunktionernas risk- och solvenshantering bl.a. genom att delta i utvecklingen av riskhanteringssystemet och bedöma dess funktion samt genom att upprätta analyser som stöd i beslutsfattandet angående riskposition.

- Compliance-funktion

Compliance-funktionen, som hör till den andra försvarslinjen, ser till att reglering, finansbranschens självreglering och gruppens interna regler tillämpas i verksamheten, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationer. Funktionen, som övervakar att bestämmelser följs, identifierar och bedömer också verkningar av bestämmelseändringar, risker förknippade med försummelse att följa bestämmelser och om de åtgärder som tagits för att förhindra och korrigera eventuella brister som förekommit då man följt bestämmelser är tillräckliga. Vidare främjar compliance tillämpning av bestämmelser genom att ge förutseende rådgivning och genom att utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka att bestämmelser följs.

- Intern revision

Den interna revisionen stödjer gruppen att nå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt tillvägagångssätt för att bedöma och utveckla effektiviteten av organisationens riskhanterings-, kontroll-, lednings- och administrationsprocesser. Den interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten av gruppens interna kontroll och annan administration bl.a. inom följande delområden:

- uppnående av bolagens strategier och mål
- omfattningen och tillförlitligheten i solvenshanteringsprocessen
- effektiviteten i riskhanteringen
- lönsamheten och ändamålsenligheten i resursanvändningen
- tillämpning av lagar, bestämmelser, interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar
- riktighet, tillräcklighet och ändamålsenlighet av information
- trygghet av egendom.

Riskhanteringsfunktionen och compliance-funktionen har integrerats i Fenniagruppens organisation på ett sätt som säkrar operativ oavhängighet för deras arbete. Funktionerna är fria från sådana influenser som skulle kunna äventyra ett objektivt, neutralt och oberoende utförande av uppgifterna. Den interna revisionen är i sin tur obunden av funktionerna inom den första och andra försvarslinjen.

Riskhanteringsfunktion

Gruppens riskhanteringsfunktion är en självständig enhet som är underställd Fennias styrelse och verkställande direktör, och producerar riskhanteringstjänster för alla gruppbolag som har koncession för försäkrings- och värdepappersverksamhet. I verksamheten tas hänsyn till regleringen för varje bolag.

Gruppens riskhanteringsdirektör ansvarar för gruppens riskhantering. Riskhanteringsdirektören rapporterar om sina beslut och åtgärder till gruppbolagens styrelser och verkställande direktörer. För att samordna riskhanteringssystemet och förmedla information medverkar riskhanteringsdirektören i gruppens ledningsgrupp för riskhantering.

För att kunna förutse operativa risker har riskhanteringsfunktionen rätt att ta del av gruppbolagens och enheternas verksamhets- och utvecklingsplaner samt all annan information som funktionen behöver för sitt arbete.

Vid behov inrättas arbetsgrupper och nätverk för samarbete som riskhanteringsfunktionen använder sig av för att utföra sina uppgifter. Grupperna underställs funktionen. Riskhanteringsfunktionen deltar vid behov på möten för affärsverksamhetens stödgrupper, vilket för sin del stöttar dess verksamhet. Riskhanteringsfunktionen deltar dock inte i operativt beslutsfattande på sådana möten.

Principerna för riskhanteringssystemet beskrivs i principhandlingar. I dessa fastslås de olika funktionernas och enheternas ansvarsområden inom riskhantering. Till de centrala uppgifter som faller på riskhanteringsfunktionens ansvar hör bland annat

- att bistå gruppbolagens styrelser, verkställande direktörer samt affärs- och stödfunktioner i arbetet med att utveckla och upprätthålla ett effektivt riskhanteringssystem
- att följa och bedöma riskhanteringssystemets funktion
- att bereda och samordna principerna för risk- och solvenshanteringen, inklusive risktagningsplaner, och att lägga fram dem för bedömning och godkännande i bolagens styrelser samt att följa efterlevnaden av handlingarna och rapportera om observationer med anknytning till detta
- att bedöma beslutsbefogenheter som gäller risktagning och att följa efterlevnaden av dessa
- att bistå gruppbolagens styrelser och operativa ledning vid beslutsfattande om risk- och solvensställningen med risk- och solvensanalyser samt att följa upp effekterna av besluten
- att upprätthålla en övergripande syn över gruppens och gruppbolagens riskprofiler
- att utvärdera processerna för att identifiera, mäta, följa upp, hantera och anmäla risker samt att bedöma deras effektivitet
- att bedöma riskerna i värderingsmetoderna, särskilt metoder för balansvärdering i solvensberäkningen, och att följa utvecklingen
- att bedöma och följa upp hur lämplig, heltäckande och välfungerande solvensberäkning med standardformeln är
- att identifiera och bedöma risker med potentiella återverkningar på gruppen i framtiden
- att medverka i bedömningen av risker förknippade med nya idéer, såsom produkter, tjänster, placeringsinstrument och processer och att följa utvecklingen
- att samordna arbetet med egna risk- ja solvensbedömningar (ORSA).

När det gäller kvantitativa riskhanteringsmetoder för att mäta risker och planera användningen av kapital har riskhanteringsfunktionen följande extra uppgifter:

- att planera och utforma modeller
- att testa och validera modeller
- att dokumentera modellerna och ändringar som införs i dem senare
- att utarbeta rapporter över hur välfungerande modellerna är
- att rapportera till styrelsen om hur välfungerande modellerna är och hur arbetet med att korrigera tidigare upptäckta brister fortskrider samt att lämna förslag om utveckling av modellerna.

Riskhanteringsfunktionen gör regelbundet bedömningar av riskhanteringssystemets uppbyggnad och effektivitet samt rapporterar till styrelserna om sina observationer och lämnar vid behov förslag utvecklingsåtgärder.

Syftet med riskhanteringssystemet

Det centrala syftet med riskhanteringssystemet är att producera olika infallsvinklar till samt analyser och bedömningar av de kort- och långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt negativt utfall för en enskild risk och kombinationer av sådana. Slutresultatet går till bolagens och gruppens högsta ledning och styrelser, och utgör ett inslag i planeringen av verksamheten och genomförandet av strategin. Utifrån dessa faktorer tar bolagen årligen fram en risktagningsplan samt en egen risk- och solvensplan för bolaget. Dessa granskas och uppdateras vid behov kvartalsvis. I rapporterna sammanställs de observationer som är centrala för ledningen av bolaget när det gäller risker, solvensbehov och solvensmål samt begränsningar i risktagningen som utfärdas utgående från observationerna.

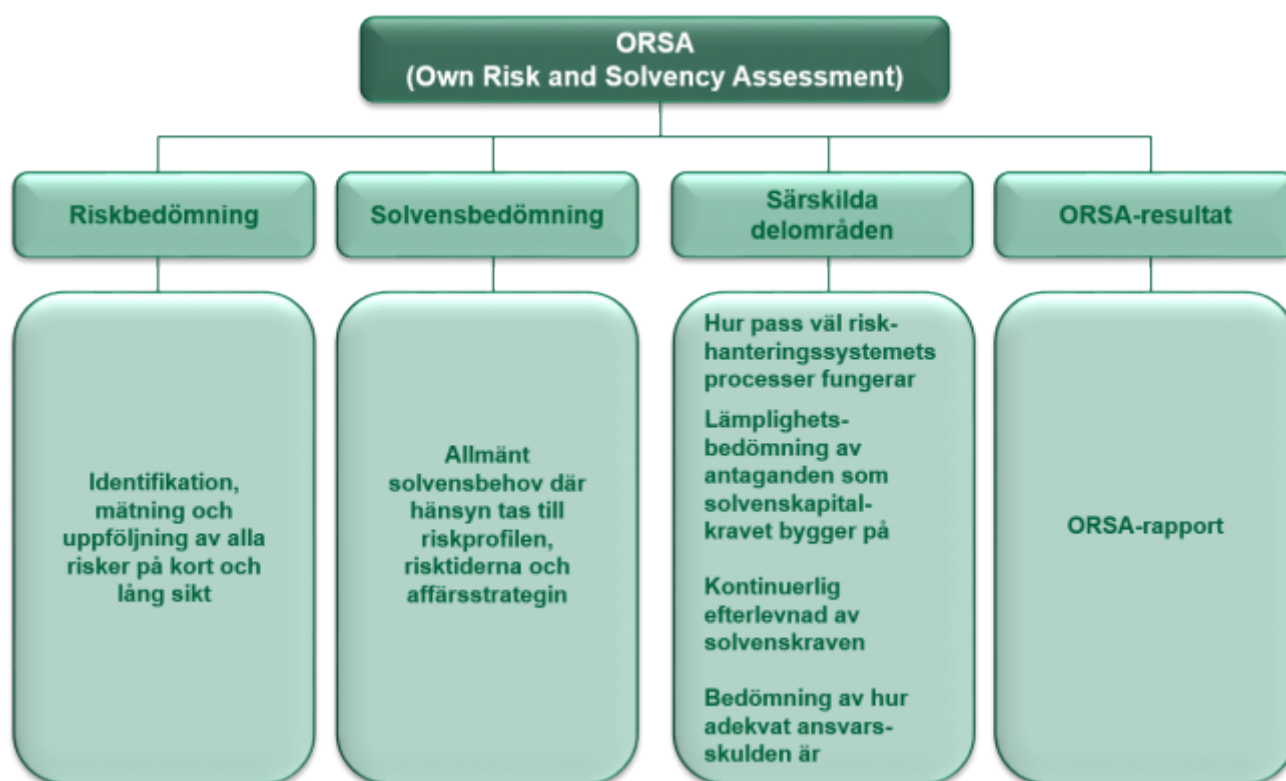
Risk- och solvensbedömning

Den egna risk- och solvensbedömningen är ett verktyg för gruppbolagens styrelser, verkställande direktörer och den övriga företagsledningen i varje gruppbolag och ska utgöra ett stöd för kapitalhantering, affärsplanering samt produktutveckling och produktplanering. Inom ramen för den egna risk- och solvensbedömningen identifierar bolagen risker, bildar sig en egen uppfattning om kapitalbehovet för riskerna och tar fram prognoser och scenarier för bolagets ekonomiska framtid och de eventuella ekonomiska konsekvenserna av ett negativt utfall. Prognoserna har en tidshorisont på tre år.

Den egna risk- och solvensbedömningen är en integrerad del av Fenniagruppens kontinuerliga process för riskhantering och resultatet av processen sammanställs en gång om året till en större sammanfattning av de viktigaste riskerna och bedömningarna för framtiden. Denna sammanfattning, ORSA-rapporten, skickas även till tillsynsmyndigheten i enlighet med regleringen. Resultaten i rapporten utvärderas kvartalsvis och vid behov uppdateras rapporten, om förändringar inträffar i de bakomliggande antagandena eller i bolagets verksamhet, riskposition eller någon annan omständighet som har betydande återverkan på bolagets ekonomiska ställning. ORSA-rapporten är slutresultatet av denna ORSA-process och innehåller en helhetsbild av bolagets nuläge och framtidsutsikter för bolagets verksamheter, strategiska beslut och riktlinjer samt risker och solvens.

ORSA-processen omfattar såväl kvalitativa som kvantitativa delområden. Med kvantitativa delområden avses sådana tematiska helheter som är mätbara på ett tillförlitligt sätt och där konsekvensernas värde i pengar kan uppskattas med stor säkerhet och med tillförlitlig mätteknik. Kvalitativa delområden är däremot sådana där man inte kan skapa en enkel matematisk uppskattning för att bedöma konsekvenserna, utan baserar dem på kvalitetsbedömningar gjorda av ledningen och experter. Sådana är exempelvis konsekvenser för bolagets verksamhet som följer av förändringar i verksamhetsmiljön.

De centrala delområdena i ORSA-processen har sammanställts i nedanstående figur.

Bolagens styrelser granskar och godkänner den ORSA-rapport som ska avfattas minst en gång om året och lämnas in till tillsynsmyndigheten samt medverkar aktivt i ORSA-processen, bland annat genom att styra bedömningsarbetet och genom att ifrågasätta resultaten tillsammans med den revisionsutskott som de utnämnt.

Den operativa ledningen svarar för att ORSA-rapporten utarbetas, att ORSA-processen följs samt att resultatet bedöms och uppdateras när behov föreligger. Den operativa ledningen godkänner de bedömningar, uppfattningar och resultat som läggs fram i rapporten. Det faller på verkställande direktörens och den operativa ledningens ansvar att integrera ORSA-processen i verksamheten, så att den blir en oskiljaktig del av affärsstrategin, och att i praktiken se till att resultatet från ORSA-processen beaktas i alla strategiska beslut. ORSA-processens resultat utvärderas för varje kvartal och en rapport om detta läggs fram för styrelsen.

Riskhanteringsfunktionen svarar för samordningen av arbetet med ORSA-rapporterna. Rapporterna tas fram i samarbete med affärs- och stödfunktionerna.

■ Intern kontroll

Syftet med den interna kontrollen inom Fenniagruppen är att säkra att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och resultatrik, att den ekonomiska informationen och rapporteringen är tillförlitlig samt att regelverk följs. Alla anställda, cheferna, operativa ledningen och förvaltningsorganen skapar tillsammans en fungerande intern kontroll.

Fenniagruppens system för intern kontroll bygger på den väletablerade COSO-standard. I enlighet med den granskas kontrollsystemet genom följande delfaktorer:

- kontrollmiljö
- riskbedömning
- kontrollfunktioner
- information och kommunikation
- uppföljning.

Kontrollmiljö

Styrelserna för de bolag som hör till gruppen har helhetsansvar för att den interna kontrollen är välfungerande. Den operativa ledningen ser till att den interna kontrollen ordnas i praktiken.

För att stärka en god kontrollmiljö ska den operativa ledningen och cheferna främja ärlighet och etiska värden, gott ledningsklimat, ändamålsenlig fördelning av ansvar och befogenheter, effektiv organisering av verksamheten och personalutveckling.

Personalen uppmuntras till att anmäla misstänkta oetiska aktiviteter eller brott mot reglerna samt att utveckla såväl sin egen kompetens som bolagets verksamhet.

Riskbedömning

En betydande del av åtgärderna inom riskhantering utförs dagligen genom intern kontroll. Att identifiera och hantera risker faller primärt på affärs- och stödfunktionernas ansvar, och riskhanterings- och compliance-funktionerna ger stöd i detta arbete.

Kontrollfunktioner

Kontrollfunktioner är verksamhetsprinciper och förfaringssätt med syfte att säkra att organisationen arbetar enligt ledningens målsättningar. Exempel på sådana är olika principer och förfaranden för godkännande, bemyndigande, kontroll av verksamheten, säkring av tillgångar och åtskillnad i arbetsuppgifter.

I praktiken utför hela personalen kontrollfunktioner som en del av det dagliga arbetet och kontinuerliga kontrollåtgärder av den operativa ledningen, och cheferna intar en central position i detta. Genom utveckling av processerna eftersträvar Fenniagruppen en effektivare användning av automatiska systemkontroller i kontrollfunktionerna.

Information och kommunikation

Fenniagruppen vill säkerställa att all information som delas är uppdaterad och väsentlig med tanke på organisationens verksamhet och beslutsfattande och att informationen rapporteras i rätt format och i rätt tid. Syftet med styrningen av verksamheten är öppen informationsspridning såväl horisontellt som vertikalt genom hela organisationen.

Uppföljning

Med hjälp av uppföljning, dvs. kontinuerlig kontroll och revision, bedöms den interna kontrollens funktion och kvalitet. Den kontinuerliga kontrollen sker i den operativa verksamheten. Den inbegriper regelbunden styrning av den operativa ledningen och kontrollåtgärder som berör chefernas och hela personalens arbete. Alla anställda har ansvar för att de i sitt eget arbete observerar eventuella brister och utvecklingsobjekt i den interna kontrollen och rapporterar om dem för korrigerande åtgärder. Uppföljningen omfattar även kontroller genomförda av externa revisorer, den interna revisionen eller compliance-funktionen. Organisationen kan också göra självvärderingar.

Fenniagruppens bolag låter varje år utföra en oavhängig totalbedömning av både gruppens och enskilda bolags styrningssystem och de dokumenterade verksamhetsprinciperna. Bedömningen ska ge styrelsen och den operativa ledningen information om hur välfungerande den interna kontrollen är. Den interna revisionen ansvarar för det praktiska genomförandet av denna oavhängiga bedömning.

Compliance-funktion

Compliance-funktionen som ser till att regelverket efterlevs består av gruppens chief compliance officer och av compliance officerare för Fenniagruppens bolag. Gruppens chief compliance officer svarar för moderbolagets compliance-funktion och koordinerar gruppens compliance-funktioner ur gruppledningens perspektiv.

Compliance-funktionen har principer på gruppnivå, vilka godkänts av styrelserna och vilka definierar funktionens uppgifter och ställning inom organisationen. Compliance-funktionen ser till att reglering, finansbranschens självreglering och gruppens interna regler tillämpas i Fenniagruppens verksamhet, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationer.

Funktionen, som övervakar att bestämmelser följs, identifierar och bedömer också verkningar av bestämmelseändringar, risker förknippade med försummelse att följa bestämmelser och om de åtgärder som tagits för att förhindra och korrigera eventuella brister som förekommit då man följt bestämmelser är tillräckliga. Vidare främjar compliance tillämpning av bestämmelser genom att ge förutseende rådgivning och genom att utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka att bestämmelser följs.

Compliance-funktionens arbete utförs objektivt och självständigt. För att trygga oavhängigheten har bolagets compliance officer inte beslutanderätt i affärsfrågor och inget ansvar för affärs- och stödfunktionerna. Compliance officeren deltar inte i bolagets affärsfunktioner eller andra funktioner som han eller hon övervakar. Compliance-funktionen rapporterar regelbundet till styrelserna om den planerade verksamheten och om utförda aktiviteter samt om betydande compliance-risker.

■ Intern revision

Fenniagruppens interna revision svarar för produktionen av interna revisionstjänster för samtliga gruppbolag. Den interna revisionen är en funktion som är underställd moderbolagets verkställande direktör, och enhetens anställda står i anställningsförhållande till Ömsesidiga försäkringsbolaget Fennia. För de interna revisionstjänster som hänför sig till övriga gruppbolag har ett uppdragsavtal ingåtts.

Den interna revisionen är en funktion som är oberoende av verksamheterna och som stöder bolagens styrelser och deras högsta ledning i arbetet med att uppnå målen genom att erbjuda ett systematiskt sätt att närma sig bedömning och utveckling av organisationens kontroll-, lednings- och förvaltningsprocesser samt riskhanteringens funktion och effektivitet.

För att trygga och säkra oavhängigheten i revisions- och konsultverksamheten har den interna revisionen inte något operativt ansvar för de aktiviteter som är föremål för bedömning, och deltar inte i beslutsfattandet för aktiviteterna. Den interna revisionen fastställer självständigt vilken omfattning varje arbetsfält har, utför sitt uppdrag och rapporterar om resultatet av arbetet. Inget organ utfärdar anvisningar för den interna revisionens verksamhet, så att detta skulle försvaga enhetens självständighet och oberoende.

Den interna revisionen följer en gruppövergripande instruktion, som fastslår den interna revisionens syfte, behörighet och ansvar, verksamhetsområde och verksamhetens innehåll, dess position i organisationen samt rätt att få tillgång till information. Styrelserna godkänner årligen en verksamhetsplan för den interna revisionen. Den interna revisionen har rätt att göra ändringar i verksamhetsplanen, bland annat när detta är påkallat av förändringar i verksamheten eller omfattande uppgifter utanför verksamhetsplanen.

■ Aktuariiefunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariiefunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden.

Aktuariiefunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuariiefunktionen deltar i det effektiva genomförandet av riskhanteringssystemet, särskilt i skapandet av riskhanteringsmetoder, men också i genomförandet av bolagets egen risk- och solvensbedömning.

Aktuariiefunktionens lagstadgade uppgifter är bland annat att beräkna ansvarsskulden, se till att prissättningen är ändamålsenlig och kontinuerligt bedöma solvensnivån. Utöver de lagstadgade uppgifterna tar aktuariiefunktionen fram rapporter till stöd för verksamheten samt medverkar i produktutvecklingen, utarbetandet av försäkringsanbud och förbättringen av informationskvaliteten.

■ Uppdragsavtal

Utläggning på entreprenad innebär att ett bolag som hör till Fenniagruppen ingår ett avtal med en extern tjänsteproducent avseende en viss process, tjänst eller uppgift som ingår i bolagens verksamhetsområde och som bolaget annars skulle utföra självt.

Fenniagruppen har gruppgemensamma principer för hantering av utläggning på entreprenad, vilka godkänts av styrelsen och vilka syftar till att säkerställa att utläggning på entreprenad sker på ett sätt som garanterar störningsfri verksamhet samt att bolagen kan följa tjänsteproducenternas verksamhet och säkerställa tillgång till tillräcklig information.

Ansaret för utläggning och beslutsfattande delas mellan bolagens styrelser, affärsledningen och gruppens riskhanteringsfunktion. Dessutom omfattar compliance-funktionens uppgifter framtagning av nödvändiga utredningar och rapporter till tillsynsmyndigheten.

Innan beslut om utläggning fattas ska en intern utredning om utläggningen utarbetas. Om den funktion som ska läggas ut bedöms vara central och kritisk för bolagets verksamhet, fästs särskild uppmärksamhet vid säkerställande av avbrottsfri verksamhet. Därutöver omfattar kraven på bedömning av lämpligheten och tillförlitligheten även de ansvariga personerna hos serviceproducenten.

Inom Fenniagruppen har man genom interna tjänsteavtal lagt ut funktioner, så att Fennia Liv och Fennia Kapitalförvaltning lagt ut bl.a. ekonomi- och placeringsfunktionen och riskhanteringen samt interna revisionstjänster till moderbolaget. Dessutom har bolagen lagt ut funktioner till utomstående, som beskrivs i bolagens egna rapporter.

Samtliga tjänsteproducenter som sköter dessa funktioner är belägna i Finland.

■ Övrig information

Efter rapporteringsperioden har Fennias styrelse förnyat gruppens ledningssystem genom att utnämna moderbolagets vd Antti Kuljukka till koncernchef från och med den 1 april 2017. Moderbolagets styrelse fattar beslut om frågor på gruppnivå, men styrelserna startade den 1 april 2017 ett gemensamt samarbetsutskott för styrelserna för att stödja samarbetet mellan gruppernas styrelser. Fennia och Fennia Liv har beslutat om gruppens interna utläggning genom att lägga ut placeringsfunktionen till Fennia Kapitalförvaltning.

Riskprofil

Fenniagruppens riskprofil består av kvantitativa och kvalitativa faktorer. Kapitalbas, olika kapitalkrav och de tillgångar som behövs för kvalitetstäckning av kraven skildrar det kvantitativa perspektivet på riskprofilen. Det kvalitativa perspektivet beskriver oftast mycket svårsmåttade faktorer, som tillförlitlig administration, intern kontroll och riskhantering samt planering och uppföljning av verksamheten.

Ur kvantitativt perspektiv kan försäkrade intressen tryggas på bästa möjliga sätt, om

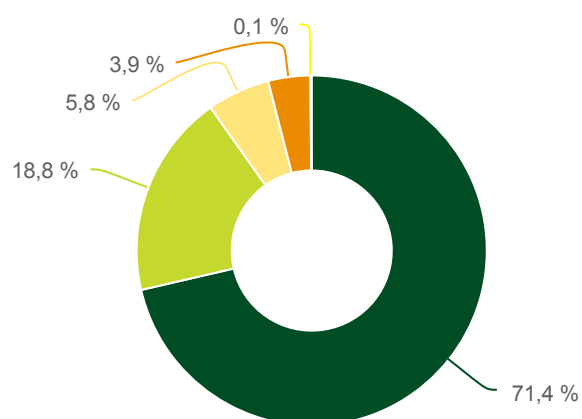
- gruppens kapitalbas är tillräckligt stor
- gruppen överskrider solvenskapitalkravet
- gruppens riskprofil inte är för omfattande i relation till det fria kapitalet (skillnaden mellan kapitalbas och solvenskapitalkravet).

I en marknadsbaserad värderingsmiljö återspeglas risktagningsskapaciteten på gruppnivå av skillnaden mellan tillgångar och skulder, där man beaktat förlusttäckningsförmågan för motsvarande kapitalposter och deras överförbarhet på gruppnivå, dvs. det marknadsbaserade beloppet för kapitalbasen. Ju mer kapitalbas gruppen har, desto större är dess risktäckningskapacitet och frihet att välja vilka risker den bär i verksamheten. Gruppens risktagning återspeglas däremot ur kvantitativ synvinkel av solvenskapitalkravet för gruppens verksamhet. Ju större solvenskapitalkravet är, desto större är gruppens risker. Genom att undersöka solvenskapitalkravet närmare kan man upptäcka vad gruppens risker består av. Genom att analysera kapitalbasbeloppet och solvenskapitalkravet och förhållandet mellan dem (relativ solvensställning) får man en uppfattning om gruppens riskprofil. Att fastslå en riskprofil kräver således identifiering och förståelse av alla de ovannämnda faktorerna. Enbart den relativa solvensställningen (kapitalbas delad med solvenskapitalkravet) säger inte tillräckligt om gruppens riskprofil, eftersom samma relativa solvensställning kan uppnås på många olika sätt.

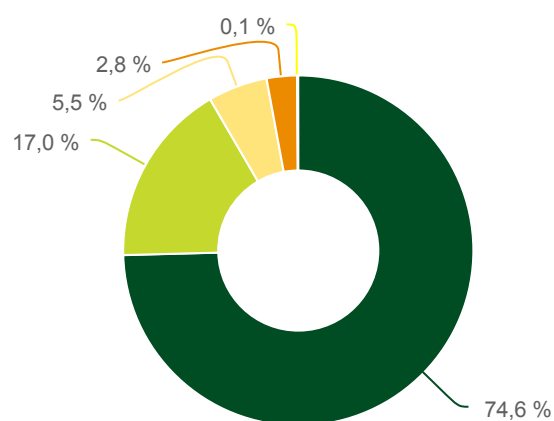
Nedan specificeras solvenskapitalkravet för olika riskområden utan den förlusttäckande egenskapen i framtida extra förmåner och latent skatteskulder (dvs. före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet) i slutet av rapporteringsperioden och den föregående rapporteringsperioden.

Solvenskapitalkrav (mn euro)	31.12.2016	Kontribution	Andel	31.12.2015	Kontribution	Andel	Förändring
Marknadsrisk	382,3	361,3	71,4 %	420,8	402,2	74,6 %	-38,5
Motpartsrisk	43,5	19,6	3,9 %	35,2	14,8	2,8 %	8,4
Försäkringsrisk	155,4	95,0	18,8 %	153,2	91,6	17,0 %	2,1
Immateriell tillgångsrisk	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Operativ risk	29,4	29,4	5,8 %	29,7	29,7	5,5 %	-0,2
Kapitalkrav för andra finanssektorer	0,5	0,5	0,1 %	0,6	0,6	0,1 %	-0,1
Diversifiering	-105,3	-----	-----	-100,6	-----	-----	-4,7
Solvenskapitalkrav före justeringsbelopp för förlusttäcknings-kapacitet	505,8	505,8	100,0 %	538,8	538,8	100,0 %	-33,0

31.12.2016

31.12.2015

■ Försäkringsrisk

Allmänt

Försäkringsrisken hänför sig till försäkringsgruppens basverksamhet, dvs. meddela försäkring, och delas i tre huvudkategorier: prissättnings-, avsättnings- och katastrofrisk.

Prissättningsrisken hänför sig till val av den risk som ska försäkras, försäljningsstyrningen och framförallt till prissättning av den risk som ska försäkras och det handlar således om en förlustrisk där kostnader för försäkringssättningar inklusive rörelsekostnader överstiger premierna för försäkringen.

Reservrisken beror på en ofördelaktig förändring i värdet på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Reservriskerna är förknippade med de osäkra antaganden som används vid beräkning av ansvarsskulden och med ogynnsamma avvikelser i faktiska intäkter och kostnader för beräknade premier, ersättningsbelopp, rörelsekostnader, provisioner och kassaflöden för dessa. Till reservriskens försäkringstekniska riskfaktorer räknas bl.a. biometrisk risker (dödsfallsrisk, livsfallsrisk, handikapprisk och motsvarande risker) och olika annullationsrisker, t.ex. återköpsrisk och driftskostnadsrisk inom livförsäkring.

Försäkringsrisken innefattar också katastrofrisker, dvs. risker för storolyckor.

Hantering av försäkringsrisker

Försäkringsverksamhet bygger på att ta försäkringsrisker, sprida dem inom försäkringsbeståndet och hantera riskerna. De viktigaste medlen för att hantera försäkringsrisken är att på ett ändamålsenligt sätt välja riskerna, dvs. välja sitt ansvar, prissätta produkterna, utforma försäkringsvillkoren och skaffa ett återförsäkringsskydd.

Med riskurval ger man anvisningar för försäljningen och säkerställer försäkringsverksamhetens lönsamhet. Riskurval hanteras genom att man statistiskt undersöker tidigare skadefall, som även står som grund för prissättning. I instruktionerna för riskurval fastställs vilka risker man kan försäkra och hur stora försäkringsbelopp man accepterar.

Med prissättning av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet genom att sätta ett högre pris på en högre risk och vice versa. Grunden för riskmotsvarigheten är att ha korrekta och tillräckliga uppgifter, känna det objekt och den förmån som är försäkringsobjekt och göra en tillräckligt noggrann, marknadsbaserad prissättning. Endast på en sådan grund kan man göra ändamålsenliga riskanalyser, besluta om en tillräcklig nivå på premien och utforma försäkringens övriga villkor.

Försäkringsvillkor har en avsevärd betydelse i att begränsa försäkringsrisker. I villkoren fastställer man bland annat försäkringsavtalets omfattning och ersättningsbegränsningar. När det gäller livförsäkring begränsar lagstiftningen försäkringsbolagets rätt att höja premier eller ändra avtalsvillkor under försäkringens giltighetstid. Om de antaganden man har gjort visar sig vara otillräckliga, de beviljade förmånerna är för dyra ur finansmarknadens synvinkel och premierna och försäkringsvillkoren inte går att ändra, kommer gruppen att gå med förlust. Vid hantering av försäkringsrisker är det viktigt att utesluta icke-önskvärda risker eller via avtal begränsa dem till en önskvärd nivå.

Vid beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden tillämpas olika kvantitativa metoder, som har en central roll vid hantering av reservrisken. Med kvantitativa metoder avses skapande av numeriska bedömningar genom att tillämpa statistiska, ekonomiska och matematiska teorier och metoder eller andra finansieringsteorier och -metoder. Till kvantitativa metoder räknas även metoder där man strävar efter ett numeriskt slutresultat och som helt eller delvis bygger på subjektiv expertbedömning.

Kvantitativa metoder är alltid förknippade med osäkerhet, vilket kan leda till en underskattning av den försäkringstekniska ansvarsskulden, dvs. ett otillräckligt belopp. Vid riskhantering med avseende på kvantitativa metoder ligger fokus på risker som gäller matematisk teori, uppgifternas kvalitet, estimering och parametrisering, dokumentering, validering och processer för beräkning.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder är effektivt ifrågasättande av metoder och processer en styrande princip. Detta betyder att en obunden och sakkunnig aktör kritiskt analyserar och bedömer metoder och processer.

Hantering bygger på att varje metods uppbyggnad, matematiska teori och logik har dokumenterats väl och att metoden så väl som möjligt kan backas upp med vetenskapliga undersökningar och bästa praxis inom försäkringsbranschen. För att man ska kunna identifiera metodens styrka och svaghet är det viktigt att matematiska förenklingar, numeriska metoder, approximationer och användning av subjektiva expertbedömningar utreds och dokumenteras tillräckligt noga. Ägaren och utvecklarna av metoden ska se till att metodens olika delområden fungerar på önskat sätt, att de passar för avsett ändamål och att metoden är matematiskt korrekt och att de estimerade parametrarna är statistiskt pålitliga.

Hantering av uppgifternas kvalitet är lika viktigt som hantering av metodens struktur, teori och logik. Tillförlitlighet kan uppnås endast med högklassiga uppgifter.

Validering av kvantitativa metoder omfattar processer och strategier med vilkas hjälp man strävar efter att bekräfta att metoden är ändamålsenlig och tillförlitlig samt att den fungerar på ett önskvärt sätt. Med hjälp av valideringen identifierar man eventuella svagheter och begränsningar hos metoden och problem som rör dess användning, och dessutom så kan man bedöma och hantera deras effekter.

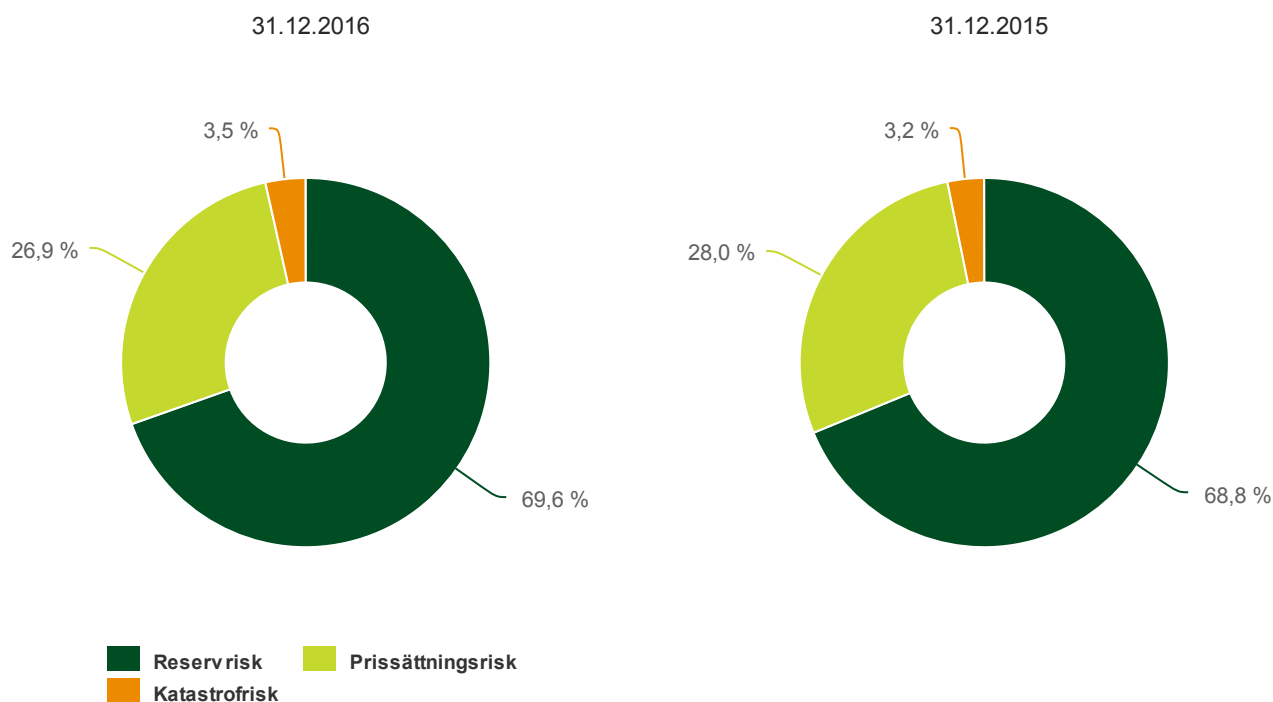
Genom att teckna återförsäkringar hanterar man och gararderar man sig mot omfattande skador och skadefall. Användning av återförsäkring är förknippad med underordnade risker som återförsäkringens tillämplighets-, tillgångs-, pris- och motpartsrisk. Vid livförsäkring har man gällande återförsäkringsavtal för katastrofskador, t.ex. mot en pandemi. Individuella liv- och invaliditetsförsäkringar återförsäkras i händelse av storskador. I fråga om grupplivförsäkringar för arbetstagare har återförsäkringen ordnats genom en gemensam branschpool. Vid skadeförsäkring ska särskilt stora försäkringsrisker täckas med återförsäkringsskydd och risken får inte överstiga gruppens risktagningsförmåga. Återförsäkringens effektivitet och självbehållsgränser utvärderas årligen. Risktoppar i försäkringsbeståndet identifieras och bedöms med tillhörande processer.

Bedömning av försäkringsrisker

Solvenskapitalkravet för Fenniagruppens försäkringsrisk är 155,4 miljoner euro. Med beaktande av diversifiering var försäkringsriskernas kontribution 95,1 miljoner euro, vilket är 18,8 procent av solvenskapitalkravet före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet. På grund av ökningen i försäkringsbeståndet har försäkringsriskernas belopp ökat något jämfört med läget för ett år sedan.

Solvenskapitalkravet för försäkringsrisker fördelar sig på olika riskområden enligt följande:

Solvenskapitalkrav för försäkringsrisk (mn euro)	31.12.2016	Kontribution	Andel	31.12.2015	Kontribution	Andel	Förändring
Prissättningsrisk	55,6	41,7	26,9 %	56,6	42,9	28,0 %	-1,0
Reservrisk	114,8	108,2	69,6 %	112,2	105,4	68,8 %	2,6
Katastrofrisk	14,8	5,5	3,5 %	13,5	4,9	3,2 %	1,3
Diversifiering	-29,9	-----	-----	-29,1	-----	-----	-0,7
Solvenskapitalkrav totalt	155,4	155,4	100,0 %	153,2	153,2	100,0 %	2,1

Fenniagruppens försäkringsrisk består i huvudsak av prissättnings- och avsättningsrisken. Deras kontribution till solvenskapitalkravet för försäkringsrisken är 96,5 procent. Jämfört med föregående år har de inbördes förhållandena mellan de olika riskområdena förblivit rätt oförändrade.

Reservriskens relativa andel av bästa estimat för den försäkringstekniska ansvarsskulden före återförsäkrarens andel är 3,0 procent.

Tabellen nedan visar en uppskattning av förändringen i gruppens solvensställning om bästa estimat av den försäkringstekniska ansvarsskulden stiger med 1 procent.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario Försäkringsteknisk ansvarsskuld + 1 %
Kapitalbas	775,9	758,2
Solvenskapitalkrav	392,7	393,2
Fritt kapital	383,2	365,0
Förändring i fritt kapital	-----	-18,1
Relativ solvensställning	197,6 %	192,8 %

Både liv- och skadeförsäkringsbeståndet är relativt bra diversifierade.

Inom livförsäkringens riskförsäkring skyddar återförsäkringsavtal försäkringsbelopp som överskrider en självrisk till ett visst eurobelopp, vilket begränsar riskkoncentrationen. Därtill minskar återförsäkringar mot katastrofer eventuell riskkoncentration ytterligare.

Vid skadeförsäkring återförsäkras stora risker individuellt för att begränsa riskkoncentrationer. Dessutom har man vid skadeförsäkring återförsäkringar mot katastrofer, vilket minskar effekten av eventuella riskkoncentrationer.

Fenniagruppens försäkringsbestånd innehåller inte betydande riskkoncentrationer utan återförsäkring.

■ Marknadsrisk

Allmänt

Med marknadsrisk avses i allmänhet de konsekvenser som förändringar i marknadsvärdet på tillgångar och skulder medför för gruppens finansiella ställning, särskilt kapitalbasen, resultatet och solvensen. Gruppen påverkas av ränte-, räntemarginal-, aktiekurs-, fastighets- och valutarisker. Marknadsriskerna kan betraktas enbart ur placeringstillgångarnas perspektiv, men det viktigaste är att granska marknadsriskerna ur hela balansräkningens synvinkel. Vid solvensberäkning görs en marknadsbaserad värdering av båda sidorna i balansräkningen, och därmed påverkar förändringar i riskfaktorerna samtidigt både tillgångar och skulder.

Förändringar i faktorerna för marknadsrisken påverkar gruppens solvens på två sätt: genom förändring av kapitalbasen och solvenskapitalkravet. Ett negativt utfall för marknadsriskerna minskar kapitalbasen, vilket försvagar gruppens solvensställning. Förändringar i tillgångar och skulder påverkar oftast också gruppens solvenskapitalkrav. När tillgångarnas värde minskar, minskar även solvenskapitalkraven, vilket lindrar de minskade marknadsvärdenas effekter på gruppens solvensställning. Detta är särskilt tydligt vid realiserade risker på aktiemarknaden, då den symmetriska justeringsmekanismen minskar kapitalkravet.

Fenniagruppen har även en ansvarsskuld för fondförsäkringar. Avkastningen på fondförsäkringar består i huvudsak av en förvaltningsprovision baserad på tillgångarna som utgör täckning för försäkringsavtalen. En del av provisionen tas ut som en del av försäkringsavtalen och en del fås i form av provisionsåterbärningar från fonderna som utgör täckning för avtalen. Om till exempel aktiernas värde sjunker påverkar det tillgångarna som förvaltas och därmed den framtida avkastningen. Denna risk medför ett kapitalkrav, även om dess andel av det totala kapitalkravet för marknadsrisker är liten. Solvenskapitalkravet för fondförsäkringarna ingår i de kapitalkrav som redan presenterats.

Hantering av marknadsrisker

Fenniagruppens allmänna riskvillighet, risktolerans och affärsmål styr gruppens placeringsverksamhet och skapar ramvillkor för verksamheten. Inom placeringsverksamheten och hanteringen av marknadsrisker är ambitionen att uppnå gruppens affärsmål utan att äventyra solvensmålen.

Hörnstenarna i hanteringen av marknadsrisken är aktsamhetsprincipen, riskreduceringstekniker och tillräcklig diversifiering av placeringarna. Avsikten är att säkerställa att tillgångarna placeras på ett sätt som är så kompatibla som möjligt med gruppens ansvarsskuld med hänsyn till gruppens riskvillighet, risktolerans och det rådande affärsklimatet.

Marknadsrisker hanteras bland annat genom placeringsbegränsningar och limiter fastställda av styrelserna. Allokeringens begränsningar garanterar en tillräckligt bred diversifiering av Fenniagruppens placeringstillgångar och att tillgångarna inte har en för stor exponering mot någon enskild marknadsrisk. Utöver tillgångsspecifika begränsningar styrs placeringsverksamheten även av mer detaljerade begränsningar som säkerställer tillräcklig diversifiering inom varje tillgångsslag och förhindrar uppkomsten av för stora riskkoncentrationer.

Aktsamhetsprincipen innebär att tillgångarna endast ska placeras i produkter och instrument med identifierbara, mätbara, uppföljningsbara, hanterbara och rapporterbara risker. Om en placering inkluderar nya tillgångsslag eller instrument måste man innan placeringsbeslutet fattas säkerställa att samtliga processer för att iaktta aktsamhetsprincipen har genomförts.

Utöver en tillräcklig diversifiering och aktsamhetsprincipen har Fenniagruppen även slagit fast principer för riskreducering. Med riskreduceringsteknik avses alla arrangemang för att överföra risker på andra aktörer, anpassa risker eller helt eller delvis eliminera risker. För marknadsrisker inkluderar reduceringsteknikerna bland annat användning av derivat samt olika arrangemang med säkerheter och garantiförbindelser. Riskreduceringstekniker som inte uppfyller de uppställda kraven vad gäller laglighet, identifiering av risker, effektivitet, riskövervakning eller motpartens kreditvärdighet beaktas inte vid beräkning av solvenskapitalkravet. Det innebär att deras säkringseffekt endast gäller kapitalbasen.

Marknadsriskerna i anslutning till tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringarna hanteras passivt utan särskilda marknadsperspektiv eller säkringsstrategier.

Bedömning av marknadsrisker

Exponering för marknadsrisker och dess konsekvenser mäts med hjälp av fördelningen mellan olika tillgångar, känslighetsanalyser och solvenskapitalkravet för varje enskild marknadsrisk.

Marknadsvärdet på allokeringen i varje tillgångsslag anger hur stor del av balansräkningen som är exponerad för respektive marknadsrisk. Allokeringen måste dock om möjligt beräknas enligt genomlysningssprincipen för fonder, eftersom det är det enda sättet att fastställa gruppens verkliga allokeringen.

Till stöd för allokeringen används en känslighetsanalys för att utvärdera hur olika förändringar på marknaden påverkar gruppens tillgångar och skulder, och därigenom dess kapitalbas. På detta sätt kan riskpositionen analyseras för hela balansräkningen, vilket ger betydligt mer information om gruppens marknadsrisker och deras konsekvenser. De ovannämnda analyserna kompletteras dessutom med gruppens egen bedömning av kapitalkraven som medförs av marknadsriskerna. Eftersom solvenskapitalkravet enligt gruppens egen uppskattning ger en relativt bra bild av de verkliga riskerna för värdeförändringar orsakade av marknadsriskerna, och eftersom andelen placeringar vars risker i väsentlig grad avviker från solvensberäkningen är obetydlig, återspeglar solvenskapitalkraven även riskerna för ekonomiska förluster orsakade av de olika marknadsriskerna inom de konfidensintervall som fastställs i regleringen.

Allokeringen av Fenniagruppens placeringstillgångar är räntebetonad. Av gruppens placeringstillgångar är 58,5 procent investerade i olika räntekapitalklasser. Fastighetsplaceringarna utgör 23,7 procent, aktieplaceringarna 16,9 procent och de övriga placeringarna sammanlagt 0,9 procent av gruppens placeringstillgångar.

Tillgångsslag 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Ränteplaceringar	1 356,1	58,5 %	265,5	29,4 %
Aktieplaceringar	390,8	16,9 %	529,9	58,6 %
Fastighetsplaceringar	548,7	23,7 %	0,0	0,0 %
Övriga	21,3	0,9 %	108,5	12,0 %
Totalt	2 316,9	100,0 %	904,0	100,0 %

Utöver ovanstående tillgångar inkluderar gruppens tillgångar även 26,1 miljoner euro i form av förväntade provisionsåterbärningar för tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar.

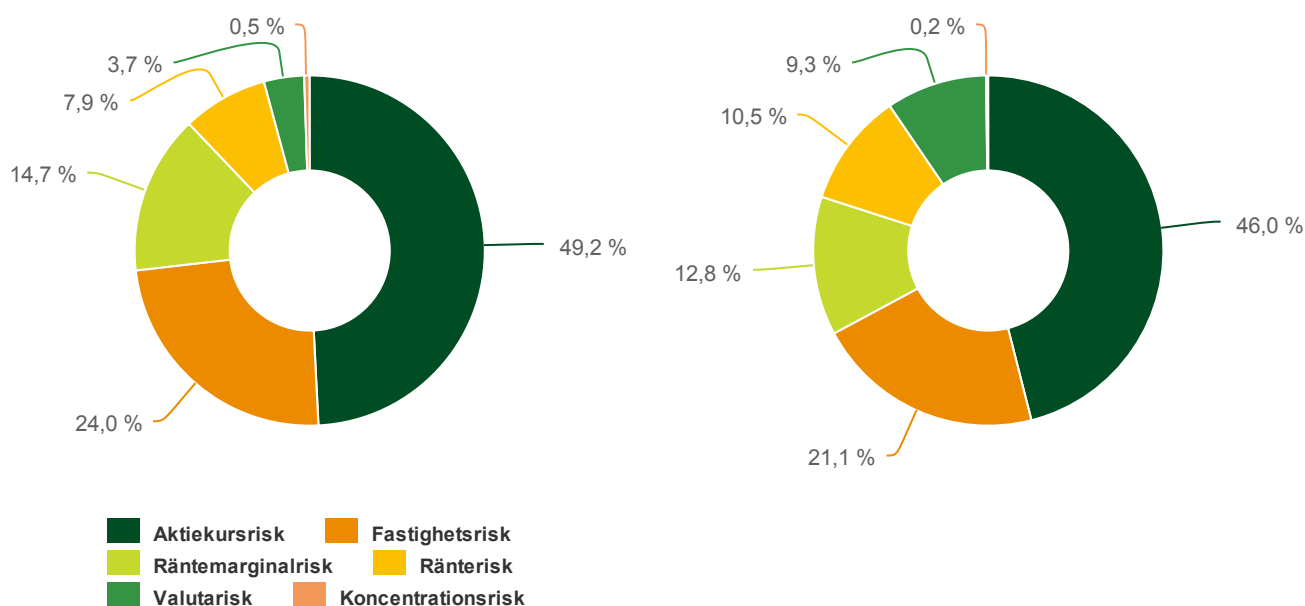
Solvenskapitalkravet för marknadsrisker uppgår till 382,3 miljoner euro. När man beaktar diversifieringsförmånerna är marknadsriskernas kontribution till det totala kapitalkravet 71,4 procent. Kontributionen har minskat med 3,2 procentenheter jämfört med situationen för ett år sedan, främst till följd av lägre placeringsrisker.

Solvenskapitalkravet för marknadsrisker fördelades på olika riskområden enligt följande:

Solvenskapitalkrav för marknadsrisk (mn euro)	31.12.2016	Kontribution	Andel	31.12.2015	Kontribution	Andel	Förändring
Ränterisk	47,1	30,2	7,9 %	66,7	44,2	10,5 %	-19,6
Aktiekursrisk	197,3	188,0	49,2 %	207,4	193,7	46,0 %	-10,1
Fastighetsrisk	108,2	91,8	24,0 %	106,7	88,9	21,1 %	1,5
Räntemarginalrisk	70,3	56,2	14,7 %	68,3	53,8	12,8 %	2,0
Valutarisk	37,7	14,1	3,7 %	84,2	39,3	9,3 %	-46,5
Koncentrationsrisk	27,7	2,0	0,5 %	17,9	0,8	0,2 %	9,8
Diversifiering	-106,1	-----	-----	-130,4	-----	-----	24,3
Solvenskapitalkrav totalt	382,3	382,3	100,0 %	420,8	420,8	100,0 %	-38,5

31.12.2016

31.12.2015

Aktieriskens kontribution till solvenskapitalkravet för marknadsrisker är klart störst med 49,2 procent. Dess andel av solvenskapitalkravet för marknadsrisker är betydligt större än aktieportföljens andel av placeringstillgångarna allokering. Orsaken är att solvenskapitalkravet för aktierisken är det absolut sett högsta, vilket innebär att även en mindre aktieallokering medför en betydande ökning av solvenskapitalkravet för marknadsriskerna. Samtidigt klassificeras en del av solvenskapitalkraven för vissa andra tillgångsslag som aktierisk. Dessa är vanligen fonder med kraftig hävstång eller fonder där genomlysningssprincipen inte kan tillämpas på fondens innehåll samt enskilda placeringar i genomlysta fonder som det inte går att få tillräckliga uppgifter om för solvensberäkning. Fastighets- och räntemarginalriskernas kontributioner till solvenskapitalkravet för marknadsrisker är rätt stora, medan valuta- och koncentrationsriskernas kontributioner är betydligt mindre. Den öppna ränteriskens kontribution till gruppens solvenskapitalkrav för marknadsrisker var 7,9 procent.

Det har skett ändringar i solvenskapitalkraven för marknadsriskerna under året. Tydligast har solvenskapitalkravet minskat när det gäller valutarisker där förnyelseantagandeförfarandet för valutaderivat (avtal ersätts alltid med likalydande avtal när de går ut) minskat solvenskapitalkravet för risken i fråga. Också solvenskapitalkraven för ränte- och aktierisken har minskat, medan koncentrationsrisken ökat aningen.

Marknadsriskernas inverkan på gruppens solvens beskrivs med hjälp av en känslighetsanalys. Känslighetsanalysen granskar effekterna av samtliga marknadsrisker (med undantag för koncentrationsrisker) på gruppens egna tillgångar och solvens. Scenarierna som används är sänkta swapräntor (med 25 räntepunkter, dvs. 0,25 procentenheter), sänkta aktiekurser (-10 %), sänkta fastighetsvärden (-10 %), höjda räntemarginaler (50 räntepunkter, dvs. 0,5 procentenheter) och sänkta valutakurser (-5 %).

Analyserna ger en god uppskattning av vilka konsekvenser olika scenarier för marknadsrisken har för gruppens solvensställning. Känslighetsanalyser har gjorts för varje enskilt riskområde. I scenariot för aktierisker omvärderas den symmetriska justeringen efter chocken, och dess inverkan beaktas vid beräkning av solvenskapitalkravet. Vad gäller räntor beräknas noteringen för swapräntor fram till 20 års löptid enligt chocken, varefter diskonteringskurvan beräknas om på det sätt som anges i regleringen. I samtliga scenarier beräknas placeringarnas marknadsvärde på nytt för situationen efter scenariot, både ur marknadsvärdets och ur solvenskapitalkravets perspektiv.

Den största effekten på gruppens kapitalbas uppkommer i aktiescenariot. I solvensställningen är förändringen dock inte så stor, eftersom den symmetriska justeringen av aktierisken reagerar på kursnedgången genom att minska solvenskapitalkravet. Om kursnedgången är större, är den symmetriska justeringen inte längre lika effektiv, och återverkningarna blir tydligare även genom en försvagad solvensställning.

För ränteplaceringarna är durationen och marknadsvärdet lägre än för den försäkringstekniska ansvarsskulden. Därför utgör en räntenedgång ett negativt scenario för gruppen ur ett solvensperspektiv. En minskning med 25 räntepunkter skulle minska kapitalbasen med 26,5 miljoner euro. Eftersom solvenskapitalkravet för ränterisken redan är lågt till följd av den låga räntenivån, förblir solvenskapitalkravet i det närmaste oförändrat i det negativa räntescenariot. Därtill har ränteriskerna som medförs av den försäkringstekniska ansvarsskulden delvis skyddats med ränteswapkontrakt. Säkringseffekten har även beaktats vid beräkningen av solvenskapitalkravet.

En höjning av räntemarginalen med 50 räntepunkter försvagar Fenniagruppens relativa solvensställning med 2,9 procentenheter. En värdeminskning av fastigheterna på 10 procent medför däremot en minskning av den relativa solvensgraden på 7,7 procentenheter. Valutakursförändringar påverkar inte Fenniagruppens solvens särskilt mycket, eftersom valutarisken till största del har skyddats med valutaderivat.

Om samtliga ovanstående scenarier inträffar samtidigt skulle gruppens kapitalbas minska med -147,7 miljoner euro, det fria kapitalet med -110,9 miljoner euro och den relativa solvensställningen med 21,1 procentenheter till 176,5 procent.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario					Kombinerat scenario
		Räntor - 25 räntepunkter	Aktier - 10 %	Fastigheter - 10 %	Räntemarginal + 50 räntepunkter	Valuta - 5 %	
Kapitalbas	775,9	749,4	731,6	724,4	763,0	770,1	628,2
Solvenskapitalkrav	392,7	391,5	369,7	381,6	391,8	389,4	355,9
Fritt kapital	383,2	357,9	362,0	342,9	371,2	380,7	272,3
Förändring i fritt kapital	-----	-25,3	-21,2	-40,3	-12,0	-2,5	-110,9
Relativ solvensställning	197,6 %	191,4 %	197,9 %	189,9 %	194,7 %	197,8 %	176,5 %

Solvensen och scenariernas konsekvenser för gruppens ekonomiska ställning har blivit bättre jämfört med föregående år. Solvensen har särskilt stärkts av ett lägre solvenskapitalkrav.

Ränterisk

Med ränterisk avses förändringar i gruppens kapitalbas och solvens orsakade av fluktuationer i räntenivån. Fenniagruppens försäkringstekniska ansvarsskuld exponerar gruppen för ränterisk. För att hantera detta måste en stor del av placeringstillgångarna placeras i ränteinstrument. Ränteplaceringarnas omfattning, det vill säga hur stor exponeringen för ränterisker ska vara, är ett av de viktigaste besluten i fråga om hantering av marknadsrisker och gruppens placeringsverksamhet.

En förändring av räntenivån påverkar även det marknadsbaserade värdet på gruppens tillgångar och skulder. Om ränteplaceringarnas och den försäkringstekniska ansvarsskuldens marknadsbaserade värdeförändringar avviker betydligt från varandra när räntenivån förändras, innebär det att gruppen exponeras för ränterisk. När räntenivån förändras kommer tillgångarnas värdeförändring då inte att fullständigt kompensera för den försäkringstekniska ansvarsskuldens värdeförändring, vilket påverkar gruppens solvens antingen negativt eller positivt.

Ränterisker hanteras och bevakas bland annat genom kassaflödesanalyser för gruppens ränteplaceringar och försäkringstekniska ansvarsskuld. Ju bättre ränteplaceringarnas och den försäkringstekniska ansvarsskuldens kassaflöden överensstämmer, desto lägre är positionens ränterisk. Ränterisken elimineras inte om enbart durationen och beloppen överensstämmer.

Solvenskapitalkravet för ränterisken och dess kontribution har minskat jämfört med året innan, bland annat för att Fenniagruppen har skyddat sig mot ränterisker med räntederivat. Dessutom har den sänkta räntenivån jämfört med året innan lett till att diskonteringskurvan till större del är negativ. Negativa räntor och deras löptider medför inget solvenskapitalkrav för ränterisken. Till den del som räntekurvan är positiv innebär den sänkta räntenivån ett lägre solvenskapitalkrav för ränterisken.

Vid rapporteringsperiodens utgång var ränterisken för gruppens försäkringstekniska ansvarsskuld högre än för placeringsportföljen, vilket gör en räntenedgång till ett ogynnsamt scenario för gruppen. En förändring av swapräntorna med 25 räntepunkter skulle innebära en förändring på 26,5 miljoner euro i gruppens kapitalbas. Med den nuvarande låga räntenivån skulle en räntechock nedåt inte påverka gruppens solvenskapitalkrav nämnvärt och därmed inte kompensera för minskningen av kapitalbasen. Den relativa solvensställningen skulle i detta scenario försämrast med 6,2 procentenheter. En förändring på 25 räntepunkter kan inte betraktas som särskilt stor eller exceptionell, vilket innebär att gruppen trots ränteskyddet har en öppen ränterisk.

Vid solvensberäkning används en räntekurva fastställd av tillsynsmyndigheten EIOPA för diskontering av den försäkringstekniska ansvarsskuldens kassaflöden. Denna kurva skiljer sig från den marknadsbaserade räntekurvan särskilt efter 20 års löptid, vilket innebär att det fullständigt marknadsmässiga värdet på ansvarsskulden och därmed kapitalbasen avviker från det värde som används i myndigheternas beräkningar. Om gruppen skulle beräkna kapitalbasen och den relativa solvensställningen enligt den marknadsbaserade räntekurvan, skulle effekten vara negativ i båda fallen. En sänkning av den slutliga terminskursen i myndigheternas räntekurva skulle likaså försämrast solvensställningen.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario	
		Marknad	Slutlig terminskurs 3,2 %
Kapitalbas	775,9	719,6	760,8
Solvenskapitalkrav	392,7	389,7	391,9
Fritt kapital	383,2	329,9	369,0
Förändring i fritt kapital	-----	-53,2	-14,2
Relativ solvensställning	197,6 %	184,7 %	194,1 %

En stor del av ränteplaceringarna är kortfristiga masskuldebrev emitterade av företag eller penningmarknadsinstrument. Den relativt höga andelen företagslån med hög risk utgörs främst av icke-klassificerade lån.

Ränteplaceringarnas fördelning 31.12.2016 (mn euro)	Placeringsstillgångar			Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar		
	Verkligt värde	Andel	Duration	Verkligt värde	Andel	Duration
Kassa och bank	100,8	7,4 %	0,0	50,1	18,9 %	0,0
Penningmarknadsfonder	4,0	0,3 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Statsobligationer	68,9	5,1 %	18,0	0,0	0,0 %	0,0
Företagslån med hög kreditvärdighet	580,0	42,8 %	2,0	87,0	32,8 %	2,7
Företagslån med hög risk	431,6	31,8 %	1,0	102,7	38,7 %	4,0
Lån med ställda säkerheter	3,8	0,3 %	5,2	0,0	0,0 %	0,0
Lån i tillväxtländer	4,4	0,3 %	6,8	0,0	0,0 %	0,0
Företagslån på tillväxtmarknader	108,6	8,0 %	2,4	1,0	0,4 %	2,9
Räntederivat	1,8	0,1 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lån	51,6	3,8 %	4,6	0,0	0,0 %	0,0
Övriga ränteplaceringar	0,6	0,0 %	3,7	24,7	9,3 %	2,6
Totalt	1 356,1	100,0 %	2,5	265,5	100,0 %	2,7
Bästa estimat av den försäkringstekniska ansvarsskulden	1 373,7	-----	13,3	868,2	-----	13,6

Nedanstående tabell anger placeringsstillgångarnas största motpartskoncentrationer med hänsyn till ränterisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Tyska staten	54,2	2,3 %
Finska staten	22,6	1,0 %
Akelius Apartments Ltd	19,0	0,8 %
Sampo Abp	18,9	0,8 %
Telefonica SA	17,0	0,7 %

Räntemarginalrisk

Ränteplaceringar medför även exponering för räntemarginalrisker. Gruppens placeringar i skuldebrev innebär en exponering för förändringar i emittentens räntemarginal. Risken realiserar om marknadens uppfattning av emittentens kreditvärdighet förändras, vilket påverkar skuldebrevens marknadsvärde negativt.

Merparten av ränteportföljen utgörs av masskuldebrev emitterade av företag eller penningmarknadsinstrument, vilket innebär att gruppen exponeras för risker om räntemarginalerna stiger. Ränteplaceringarna har relativt låg duration, eftersom man har i företagslån prioriterat masskuldebrev med korta löptider. Utöver placeringar med korta löptider (1–3 år) utgörs en stor del av ränteplaceringarna av bank- och företagscertifikat som klassas som penningmarknadsplaceringar och har löptider på mindre än ett år, vanligen under sex månader. Vid beräkning av solvenskapitalkravet fastställs kapitalkravet som medförs av placeringarnas räntemarginalrisker utifrån skuldebrevens marknadsvärde, duration och kreditvärdighet. Därför har man begränsat andelen företagslån med hög risk samt företagslån och statsobligationer i tillväxtländer. Portföljens sammansättning innebär även att ränteplaceringarnas kontribution till solvenskapitalkravet för marknadsrisken är betydligt lägre än allokalationen. Nedanstående tabell beskriver kreditvärdighetspositionen.

Kreditvärdighet 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar						Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	0 -1	1 -2	2 -3	3 -4	4 -5	> 5	Totalt	Totalt
AAA	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	53,8	54,4	0,0
AA	8,7	1,7	0,6	0,5	1,5	15,8	28,8	3,5
A	89,8	42,6	9,9	9,6	9,3	21,4	182,6	26,3
BBB	172,0	108,7	34,7	33,5	34,0	55,0	437,9	57,1
BB	17,2	18,7	17,0	10,5	6,1	15,5	85,1	26,2
B	29,1	11,6	9,9	4,9	1,6	1,4	58,5	5,5
CCC	2,0	0,9	0,2	0,5	0,2	0,0	3,8	0,6
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C eller lägre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Värdering saknas	305,9	25,5	27,3	14,9	10,5	14,1	398,2	96,2
Totalt	625,0	209,8	99,6	74,7	63,3	177,0	1 249,4	215,4

Placeringstillgångarnas största motpartsconcentrationer med hänsyn till räntemarginalrisker beskrivs i avsnittet om ränterisk.

Aktierisk

Gruppen exponeras för aktiekursrisker främst genom sina aktieplaceringar. Aktiekursrisker orsakas av eventuella förluster till följd av förändringar i aktiernas värde och ogynnsamma effekter på gruppens solvensställning.

Aktieplaceringarna utgör 390,8 miljoner euro av placeringstillgångarna. Detta motsvarar 16,9 procent av gruppens sammanlagda placeringstillgångar. Merparten av aktieplaceringarna är börsnoterade aktier, främst i Europa och USA. De onoterade aktieplaceringarna är finländska företag.

Aktieplaceringarnas fördelning 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Noterade aktier	303,0	77,5 %	529,9	100,0 %
Onoterade aktier	19,1	4,9 %	0,0	0,0 %
Aktiefonder	14,4	3,7 %	0,0	0,0 %
Kapitalfonder	54,3	13,9 %	0,0	0,0 %
Aktiederivat	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Totalt	390,8	100,0 %	529,9	100,0 %

Även vissa andra tillgångsslag klassas som eller jämföras med aktierisker. Dessa är som tidigare nämnt vanligen fonder med kraftig hävstång och/eller fonder där genomlysningmetoden inte kan tillämpas på fondens innehåll samt enskilda placeringar i genomlysta fonder som det inte går att få tillräckliga uppgifter om för solvensberäkning.

Placeringar klassade som aktiekursrisk 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Hedgefonder	19,5	13,4 %	0,0	0,0 %
Fastighetsfonder	113,9	78,6 %	0,0	0,0 %
Räntefonder	4,0	2,8 %	0,0	0,0 %
Övriga	7,6	5,2 %	108,5	100,0 %
Totalt	144,9	100,0 %	108,5	100,0 %

Solvenskapitalkravet för Fenniagruppens aktierisk minskade betydligt under året till följd av en effektiviserad genomlysningprocess för fonderna, vilket har gjort det möjligt att överföra en del placeringar från aktierisk till riskområden som svarar mot risken. Eftersom de övriga riskerna samtidigt minskat, har aktieriskens kontribution till gruppens marknadsrisk trots allt ökat med 3,1 procentenheter.

Vid beräkning av Fenniagruppens solvenskapitalkrav för aktierisken tillämpas övergångsbestämmelser för aktierisker och Fenniagruppens aktieportfölj består i huvudsak av direkta aktieplaceringar som utnyttjar övergångsbestämmelserna i fråga. Därför påverkas gruppens solvens utöver av risker för förluster på aktiemarknaden även av en successiv höjning av solvenskapitalkravet enligt övergångsbestämmelsen. Om gruppens samtliga aktieplaceringar skulle uteslutas från övergångsbestämmelserna, skulle gruppens kapitalbas förbli på nästan samma nivå, solvenskapitalkravet öka med 25,1 miljoner euro och den relativa solvensställningen minska med 12,1 procentenheter.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario Utan övergångsbestämmelsen för aktierisk
Kapitalbas	775,9	774,6
Solvenskapitalkrav	392,7	417,7
Fritt kapital	383,2	356,9
Förändring i fritt kapital	-----	-26,3
Relativ solvensställning	197,6 %	185,4 %

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motpartsconcentrationer med hänsyn till aktierisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Elite Förmögenhetsförvaltning Abp	54,6	2,4 %
Kauppeskuskiint. FEA Kb	41,2	1,8 %
Pihlajalinna Abp	14,6	0,6 %
Tripla Mall Kb	11,5	0,5 %
Vanguard Group Inc	9,5	0,4 %

Portföljens direkta noterade aktieplaceringar är diversifierade och har inga större motpartskoncentrationer.

Valutakursrisk

Fenniagruppens valutakursrisker utgörs till största del av gruppens placeringar i andra valutor än euron. Gruppens åtaganden är med undantag för fondförsäkringarna utställda i euro och medför därför ingen egentlig valutakursrisk för gruppen. Fondförsäkringarna medför valutakursrisker till den del som täckningen för dem är placeringar i utländsk valuta. Deras andel av kapitalkravet för valutarisk är dock blygsam. Nedanstående tabell beskriver placeringarnas valutaposition.

Valutaposition 31.12.2016 (mn euro)	EUR	USD	GBP	SEK	CHF	DKK	NOK	Övriga valutor	Öppen valutaposition
Placeringar	1 970,0	258,4	45,3	17,6	11,3	4,8	4,2	5,4	347,0
Valutaderivat	-----	-196,1	-25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-221,8
Placeringstillgångarnas nettoposition	1 970,0	62,3	19,6	17,6	11,3	4,8	4,2	5,4	125,2
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	642,1	97,5	21,7	26,3	9,1	5,5	6,6	95,1	261,8
Nettoposition	2 612,1	159,7	41,3	43,9	20,4	10,4	10,8	100,5	387,0

Placeringstillgångarnas största valutapositioner utgörs av placeringar i dollar och brittiska pund som båda dock är nästan fullständigt skyddade mot valutakursrisker, vilket innebär att den öppna risken för dessa valutor är liten. Gruppens ränteplaceringar i tillväxtländer kan medföra en exponering för valutakursrisker hos vissa mer exotiska valutor. Små och indirekta valutakursrisker skyddas i regel inte, dels för att det är dyrt eller i praktiken omöjligt och dels för att valutakursriskerna i dessa placeringar ofta tas medvetet utgående från en bedömning av valutakurserna.

Placeringstillgångarnas valutakursrisker skyddas och hanteras med hjälp av valutaderivat. Styrelsen har fastställt gränser och instruktioner för hanteringen av valutakursrisker, som gruppens placeringsorganisation följer. Beräkningen av solvenskapitalkravet för valutarisk bygger på antagandet om att derivat förnyas. Huvudregeln är att direkta placeringar skyddas mot valutarisker om inte moderbolagets styrelse godkänner en utökad valutarisk. Direkta placeringar som inte medför en betydande valutarisk behöver inte skyddas. Valutapositioner som identifieras vid genomlysning av fonder skyddas inte.

Fastighetsrisk

Fastighetsrisker avser förändringar i gruppens kapitalbas och solvensställning orsakade av förändringar i fastigheternas värde.

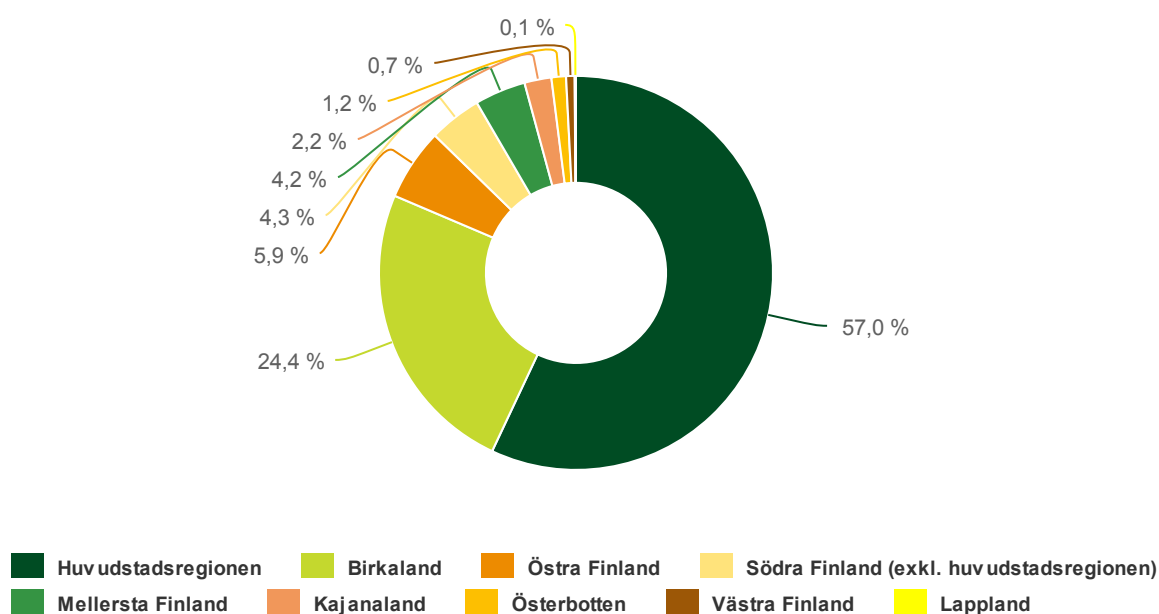
Fenniagruppen har en omfattande fastighetsportfölj som till största del består av direkta fastighetsplaceringar i Finland. Utöver direkta fastighetsplaceringar har man även placeringar i fastighetsfonder samt placeringar i fastighetsbolag på samma villkor som för främmande kapital. Eftersom placeringarna vid beräkning av solvenskapitalkravet klassas utifrån deras faktiska risker, har en del av fastighetsplaceringarna i solvensberäkningen jämförts som aktierisk eller ränte- och räntemarginalrisk.

Fastighetsplaceringarnas fördelning 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Direkta fastighetsplaceringar	434,8	79,2 %	0,02	100,0 %
Fastighetsfonder	113,9	20,8 %	0,00	0,0 %
Totalt	548,7	100,0 %	0,0	100,0 %

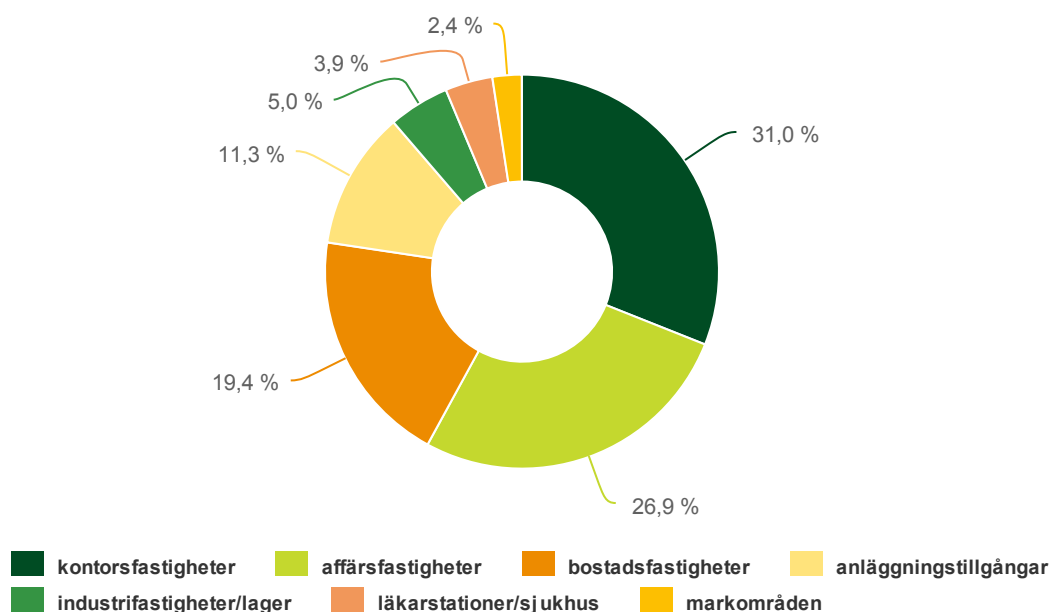
Fastighetsrisken kan realiseras som en minskning av fastigheternas värde eller minskade kassaflöden, det vill säga lägre hyresintäkter. En minskning av kassaflödet följs vanligen av en prisnedgång eftersom fastigheterna värderas utifrån förväntade kassaflöden. Fastigheternas värde kan även sjunka till följd av en nedgång i den allmänna prisnivån.

Fastighetsplaceringar är illikvida och det finns inga likvida derivat för att skydda dem. Därför fokuserar riskhanteringen på omsorgsfulla fastighetsanalyser, portföljens sammansättning och en tillräcklig diversifiering. Vid fastighetsplaceringar prioriteras huvudstadsregionen och tillväxtorter eftersom riskerna är lägre och eftersträvar en diversifierad portfölj genom att välja fastighetstyper med olika dynamik i fråga om utbud och efterfrågan samt olika bakomliggande faktorer som styr hög- och lågkonjunkturer. Man undviker även för stora koncentrationer på enskilda branscher eller användningsområden. Nedanstående diagram presenterar fastighetstillgångarnas fördelning geografiskt och enligt användningssyfte.

Geografisk fördelning av Fenniagruppens fastigheter

Fördelning av Fenniagruppens fastigheter enligt användning

Fastighetsplaceringarna är i genomsnitt större än enskilda aktie- och ränteplaceringar, vilket även är orsaken till att fastighetsplaceringar ofta förekommer bland Fenniagruppens största riskkoncentrationer. Direkta fastighetsplaceringar har dock högre tröskelvärden jämfört med övriga tillgångsslag och medför därför inget kapitalkrav för koncentrationsrisken i solvensberäkningen.

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motpartskoncentrationer med hänsyn till fastighetsrisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Hämeenkatu 4, Tampere	66,3	2,9 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	62,4	2,7 %
Kiinteistö Oy Ornant	31,5	1,4 %
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	26,7	1,2 %
Asunto Oy Helsingin Viikinportti	20,2	0,9 %

Riskkoncentrationer

Placeringstillgångarna medför även solvenskapitalkrav om en för stor del av portföljen är placerad i aktier, skuldebrev eller andra placeringsinstrument från samma emittent. Då kan insolvens, konkurs, förändringar i kreditvärdigheten eller andra ogynnsamma händelser hos en enskild emittent få orimligt stora konsekvenser för gruppens kapitalbas. Koncentrationsrisker kan undvikas genom tillräcklig diversifiering av placeringarna, vilket även minimerar enskilda emittenters inverkan på helheten. Kreditvärdigheten hos en emittent påverkar solvenskapitalkravet för koncentrationsrisken avsevärt och bevakning av kreditbetyg är därför viktigt vid hantering av koncentrationsrisker. Detta har beaktats bland annat genom fastställandet av emittentspecifika gränser samt eurogränser för enskilda placeringar.

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motpartskoncentrationer med hänsyn till koncentrationsrisken räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Hämeenkatu 4, Tampere	66,3	2,9 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	62,4	2,7 %
Elite Förmögenhetsförvaltning Abp	54,7	2,4 %
Tyska staten	54,2	2,3 %
Kauppaeskuskiint. FEA Kb	41,2	1,8 %

Placeringstillgångarnas största riskkoncentrationer utgörs av gruppens placeringar i fastigheter och statsobligationer. Fastighetsplaceringar har högre tröskelvärde än övriga placeringar, vilket innebär att även om riskkoncentrationen för direkta fastighetsplaceringar är stora medför de inte nödvändigtvis något solvenskapitalkrav för gruppen. Fenniagruppens solvenskapitalkrav för koncentrationsrisken utgörs av fyra riskkoncentrationer.

Kreditrisk

Allmänt

Kreditrisk, dvs. motpartsrisk, avser risken att gruppens motparter inte kan fullfölja sina åtaganden gentemot Fenniagruppen. Motpartsrisken skiljer sig från räntemarginalrisken, där en försämrad kreditvärdighet hos en motpart eller emittent leder till ett minskat marknadsvärde och därmed en förändring i gruppens kapitalbas. En ökad räntemarginalrisk är det första symtomet på en högre motpartsrisk, som dock realiserar först vid motpartens insolvens. En ökad räntemarginalrisk innebär inte nödvändigtvis att motpartsrisken realiserar.

Utöver placeringar medförs motpartsrisk även av bland annat återförsäkringsavtal. Det är möjligt att motparten i ett återförsäkringsavtal inte kan fullfölja sina åtaganden.

Hantering av kreditrisker

Precis som för marknadsrisker är utgångsläget för hanteringen av motpartsrisker att identifiera motparterna och mäta, bevaka och hantera riskerna samt rapportera om dem.

För att begränsa motpartsriskerna har man fastställt en miniminivå för motparter kreditvärdighet, gjort upp om säkerheter och begränsat ansvarets maxnivåer per motpart.

Bedömning av kreditrisker

Solvenskapitalkravet för Fenniagruppens motpartsrisk är 43,5 miljoner euro och dess kontribution till det totala solvenskapitalkravet före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet är 19,6 miljoner euro. Kreditriskens (motpartsriskens) andel av solvenskapitalkravet före justeringsbeloppen för förlusttäckningskapacitet är 3,9 procent.

Motpartsrisker orsakas vid solvensberäkning främst av återförsäkringsavtal, likvida medel och motparter i derivatkontrakt (med avdrag för säkerheternas förlusttäckningskapacitet) samt kundfordringar.

Motpart 31.12.2016 (mn euro)	Öppen riskposition
Munich Reinsurance Company	39,0
Berkshire Hathaway Inc. (General Reinsurance AG)	32,6
Finlands Hypoteksförening	30,1
China Minsheng Investment Group (Sirius International Insurance Corp)	15,5
XL Re Europe SE	14,9

Likviditetsrisk

Allmänt

Med likviditetsrisk avses möjligheten att gruppen inte skulle kunna fullgöra sina betalningsförpliktelser inom utsatt tid. En sådan situation kan uppkomma om realiseringen av tillgångar eller placeringar går för långsamt, medför en betydande kostnad eller inte är möjlig överhuvudtaget. Likviditetsrisk kan även uppkomma om gruppen på grund av svag marknadslikviditet inte kan anpassa sin riskposition tillräckligt snabbt när marknadsläget eller solvenssituationen kräver det.

Hantering av likviditetsrisker

Hantering av Fenniagruppens likviditetsrisker är uppdelade i lång- och kortsiktiga likviditetsrisker.

På lång sikt är tidshorisonten flera år, ibland årtionden, och handlar om en tidsmässig samordning av kassaflöden för tillgångar och skulder. Långsiktiga risker hanteras inte separat för sig, utan i samband med den marknadsbaserade värderingen och den övergripande hanteringen av ränterisker.

Tidshorisonten för kortsiktiga likviditetsrisker är fyra månader och de hanteras genom specifika gränser för och inom varje tillgångsslag samt genom bolagets placeringsprinciper. Begränsningar som används vid likviditetshantering är till exempel minimallokeringar för penningmarknadsplaceringar, att placeringarna är likvida tillgångar, motpartslimiter och tillräcklig differentiering, begränsning av antalet illikvida placeringar samt hantering av återförsäkringsavtal.

Bedömning av likviditetsrisker

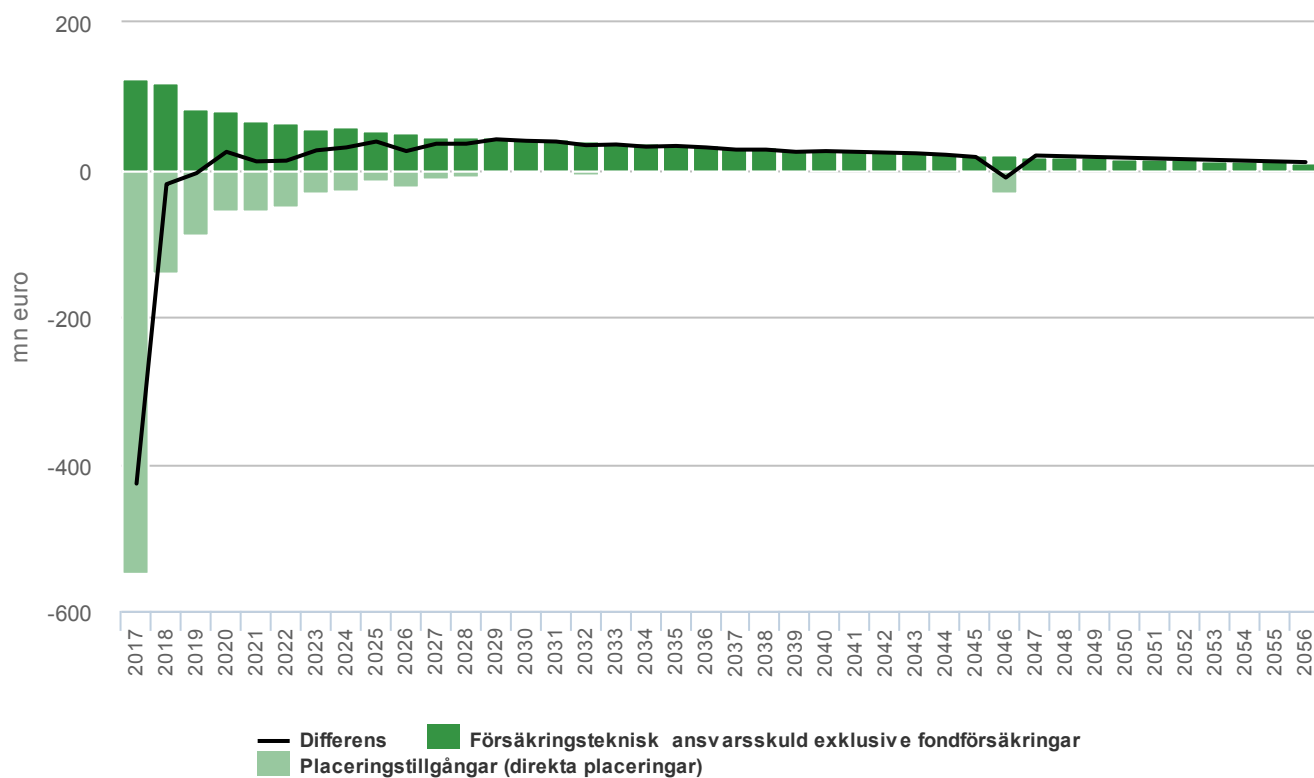
Likviditetsrisker ingår inte i standardformeln för solvensberäkning och medför inget kapitalkrav, men har likväl en stor betydelse, särskilt vid ett ogynnsamt marknadsklimat. Därför ägnas stor uppmärksamhet åt hanteringen av likviditetsrisker för att undvika att riskerna realiseras.

Hantering av kortsiktiga likviditetsrisker och realiseringen av placeringar påverkas främst av andelen illikvida placeringar och måste granskas före genomlysningssprincipen för fonder, det vill säga som direkta placeringar. Fenniagruppens fastighetsplaceringar, kapitalfonder, onoterade aktier och vissa lån som saknar kreditvärdering är illikvida till sin karaktär och svåra att realisera snabbt utan att påverka marknadspriset. Det totala marknadsvärdet av dessa placeringar är 673,7 miljoner euro, vilket utgör 29,1 procent av samtliga direkta placeringar. Av andra direkta placeringstillgångar är under normala marknadsförhållanden 50,3 procent realiserbara på en dag, 66,6 procent inom en vecka och 70,9 procent på mindre än en månad.

Likviditet 31.12.2016 (mn euro)	Ränte-placeringar	Aktie-placeringar	Fastighets-placeringar	Kapitalfonder	Alternativa placeringar	Totalt	Andel
Realisering samma dag	870,1	296,4	0,0	0,0	0,0	1 166,5	50,3 %
Realisering tar mer än 1 dag men mindre än 5 dagar	377,6	0,0	0,0	0,0	0,0	377,6	16,3 %
Realisering tar mer än 5 dagar men mindre än 1 månad	58,1	21,5	0,0	0,0	19,5	99,1	4,3 %
Realisering tar över 1 månad	51,6	19,1	548,7	54,3	0,0	673,7	29,1 %
Totalt	1 357,5	337,0	548,7	54,3	19,5	2 316,9	100,0 %

En god likviditet under normala marknadsförhållanden innebär inte nödvändigtvis att likviditeten förblir lika god i ett krisscenario. En del av företagslånen blir mycket svårare att realisera om marknadsförhållandena försämras betydligt. En motsvarande risk gäller även de alternativa placeringarna, även om strategin också där är utformad för maximal likviditet och inlösentider på högst en månad. Aktieplaceringar har däremot relativt god likviditet även vid svagare marknadsförhållanden, främst för att de enskilda placeringarna är relativt små. Aktieportföljen kan dessutom skyddas med likvida derivat, vilket gör det möjligt att snabbt minska marknadsrisken. Aktiederivat kan vid svagare marknadsförhållanden utnyttjas för att skydda placeringar i skuldebrev med höga risker eller rentav fastighetsplaceringar.

Den långsiktiga likviditetsrisken beskrivs av placeringstillgångarnas och den försäkringstekniska ansvarsskuldens framtida kassaflöden och skillnaden mellan dem.

Kassaflödena för tillgångar och skulder avviker tidsmässigt från varandra, vilket innebär en betydande återinvesteringsrisk för gruppen.

■ Operativa risker

Allmänt

Hantering av operativa risker ingår i Fenniagruppens övergripande riskhantering. Med operativa risker avses de risker som Fenniagruppen utsätts för på grund av interna processer, personal och system samt externa faktorer. Därför berör de operativa riskerna och deras hantering alla anställda inom Fenniagruppen.

Hantering av operativa risker

Hantering av operativa risker inom Fenniagruppen följer principerna för hantering av operativa risker, vilka godkänts av moderbolagets styrelse. Principerna fastställer bland annat roller, ansvarsområden och processer för gruppens operativa riskhantering. Utöver dessa principer har Fenniagruppen även särskilda principer för vissa risktyper, till exempel penningtvätt och finansiering av terrorism, IT-säkerhet samt allmänna verksamhetsprinciper för beredskapsplanering.

Målet med Fenniagruppens operativa riskhantering är att

- på ett kostnadseffektivt sätt minimera sannolikheten att riskerna realiserar samt att bevaka konsekvenserna av realiserade risker, det vill säga minimera förlusterna
- genom riskhantering bistå affärs- och stödfunktionerna i att uppnå sina mål
- för sin egen del säkra att gruppens verksamhet uppfyller de krav som ställs upp av myndigheterna och i lagstiftningen.

Fenniagruppens operativa riskhantering sker i samarbete med funktionerna för riskhantering och compliance.

Fenniagruppens operativa riskhanteringsprocess inkluderar identifiering, bedömning, hantering och uppföljning av risker samt tillhörande rapportering. Processen bygger på regelbundna riskkartläggningar som inkluderar bedömning av riskerna utifrån deras sannolikhet och konsekvenser, fastställande av riskhanteringsmetoder samt utnämning av ansvarspersoner. Riskerna rapporteras till gruppens ledning, gruppbolagens ledning och styrelser. Identifieringen av operativa risker inkluderar även compliancerisker.

Enligt modellen med tre försvarslinjer har affärs- och stödfunktionerna det primära ansvaret för hanteringen och bevakningen av operativa risker. Gruppens riskhanteringsfunktion bistår affärs- och stödfunktionerna i detta arbete, utvecklar riskhanteringsprocessen och tillhörande verktyg samt handhar rapporteringen av operativa risker.

Alla anställda inom Fenniagruppen har rätt och skyldighet att rapportera upptäckta risker och tillbud genom gruppens rapporteringssystem. Systemet möjliggör insamling av riskrapporter från olika delar av organisationen som sedan kan användas för att utveckla verksamheten.

Bedömning av operativa risker

Solvenskapitalkravet för Fenniagruppens operativa risker och deras kontribution till det totala solvenskapitalkravet före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet är 29,4 miljoner euro. Dess andel av solvenskapitalkravet före justeringsbelopp är 5,8 procent.

Den operativa riskhanteringen fokuserade under 2016 på bland annat kontinuitetsplanering inför flytten av gruppens huvudkontor, förberedelser inför EU:s dataskyddsdirektiv, en beredskapsövning samt förbättring av IT-infrastrukturens driftsäkerhet.

Viktiga operativa risker som berör Fenniagruppen är förknippade med exempelvis regelefterlevnad, de viktigaste data- och kommunikationssystemens funktion, dataskydd, nyckelpersoner, processer samt förändringar i verksamhetsmiljön, riskurval och efterlevnad av övriga interna anvisningar och bristande rapportering.

Till stöd för den operativa riskhanteringen har Fenniagruppen ett omfattande regelverk som vägleder personalen. Man satsar på personalens kompetens och utbildning samt utnyttjar olika kontinuerliga övervaknings- och uppföljningsmetoder. Dessutom har man ett antal tillvägagångssätt för att övervaka IT-miljön och garantera dess funktion och kontinuitet.

■ Övriga väsentliga risker

Fenniagruppen exponeras även för övriga risker som inte beaktas vid beräkningen av solvenskapitalkravet. Dessa risker är ofta svåra eller rentav omöjliga att mäta. Till dessa risker hör bland annat risker relaterade till strategin och affärsmiljön, anskaffning av tilläggskapital, ryktesrisker samt nya typer av risker som är svåra att förutspå eller bedöma.

Strategi- och affärsmiljörelaterade risker

Strategiska och affärsmiljörelaterade risker kan betraktas som antingen interna eller externa risker. Interna strategiska risker kan realiseras om gruppens verksamhet leds på fel sätt eller om gruppen har valt fel strategi med hänsyn till konkurrensläget, lagstiftningen eller marknadsklimatet. Detta kan leda till att gruppen förlorar sin marknadsposition eller leda till en försämrad lönsamhet eller solvensställning. Externa risker som påverkar verksamheten är vanligen politiska risker eller förknippade med politiska beslut. Exempel på sådana risker är förändringar i skattefördelarna för försäkringsavtal, vårdreformen eller andra lagreformer som i väsentlig grad förändrar verksamhetsmiljön och gruppens verksamhetsförutsättningar. Konsekvenserna är liknande som för strategiska risker i gruppens egen verksamhet.

Utgångspunkten för hanteringen av strategiska risker är att identifiera gruppens och varje gruppbolags strategiska risker och iaktta olika svaga signaler samt att bedöma hur olika evenemang, trender och scenarier påverkar affärsverksamhetens hållbarhet och utvecklingen av solvensställningen på både kort och lång sikt.

Kapitalanskaffningsrisk

Om gruppens solvenssituation försämras avsevärt, kan det enda sättet att korrigera solvensställningen bli att hitta extern finansiering. Kapitalanskaffningsrisker kan realiseras om tillskottskapital inte finns tillgängligt när det behövs eller om priset är högre än förväntat. Om det inte finns kapitaltillskott att tillgå i sådana lägen, kan detta äventyra gruppens kontinuitet. Överdrivet dyrt kapital å sin sida kan äventyra gruppens lönsamhet och förmåga att producera mervärde.

Ryktesrisk

Med ryktesrisk avses risken för att produktnamnet Fennia skadas eller att den offentliga bilden av ett enskilt bolag som hör till Fenniagruppen skadas. Ryktesrisker kan orsakas av samarbetspartner, om deras värderingar eller verksamhetsprinciper avviker från Fenniagruppens.

Ett gott rykte är avgörande för försäkringsverksamheten och hela Fenniagruppens verksamhet. Utan ett gott rykte kan samarbetet med gruppens intressenter bli svårare eller omöjligt. Att bygga upp förlorat förtroende är svårt och gruppen måste därför behandla alla sina kunder på ett jämlikt, förtroendeingivande och moraliskt riktigt sätt i all verksamhet för att minimera ryktesriskerna.

Utgångspunkten för hanteringen av ryktesrisken är att identifiera de eventuella händelser som kan inverka negativt på gruppens eller gruppbolagens image. Ryktesrisken avviker från övriga risker till sin karaktär eftersom riskhändelser kan basera sig på verkliga händelser eller helt eller delvis på händelser utan verklighetsgrund, till exempel ett falskt rykte.

Ryktesrisker kan ofta förebyggas eller så kan effekterna av händelserna minskas. Hantering av ryktesrisken grundar sig på att man övergripande känner till och förstår affärsverksamheten och dess begränsningar.

Ryktesrisken kan inte hanteras som eget riskområde, utan främst som utvidgning av hanteringen av operativa risker. När de risker som påverkar ryktesrisken är identifierade kan man inom organisationen genomföra olika riskminskningsåtgärder.

En lyckad hantering av ryktesrisker bygger på tydlig, öppen och välgenomtänkt intern och extern kommunikation. Till hantering av ryktesrisken hör också att följa lagar, bestämmelser och föreskrifter samt att agera som myndigheterna förutsätter.

Grupprisker

Fenniagruppen exponeras även för grupprisker. Med grupprisker avses risker som beror på att moderbolaget och dess dotterbolag driver affärsverksamhet i koncernform.

Fenniagruppen kan utsättas för bland annat följande risker:

- Transaktionsrisker vid gruppinterna transaktioner, till exempel ändamålsenlig prissättning.
- Smittrisker, det vill säga situationer där ett bolags problem eller de risker som bolaget tagit smittar av sig till gruppens övriga bolag eller hela gruppen. Till detta räknas även moraliska risker (moral hazard), med vilka man avser situationer där en risk, som ett av bolagen tagit med avsikt och på ett omoraliskt sätt, och förlusten till följd av den helt eller delvis överförs för att bäras av moderbolaget eller övriga bolag.
- Risker för intressekonflikter uppstår då vissa gruppbolags eller hela gruppens intressen är inbördes motstridiga.
- Koncentrationsrisker inträffar om en enskild motpart blir för betydande på gruppnivå, även om risken skulle vara inom tillåtna gränser för de enskilda bolagen.
- Risker förknippade med administration kan bero på att en del av funktionerna har ordnats på gruppnivå och en del på ett enskilt bolags nivå. Skillnader i bolagens administrationssystem kan leda till koordinationsutmaningar och extra risker.

Hanteringen av grupprisker bygger på att systemet för den interna kontrollen i hela gruppen, särskilt riskhanteringssystemet och tillsynen över att följa bestämmelser och tillhörande anmälningsförfaranden, har fastställts och genomförts på ett logiskt och transparent sätt. Rollerna och ansvarsområdena för olika aktörer ska vara tydliga och väldefinierade både inom Fenniagruppens bolag och gruppen.

■ Övrig information

Det finns ingen annan väsentlig information om Fenniagruppens riskprofil.

Tillgångar

Värderingsprinciper

Allmänt

Vid solvensrapportering klassificerar Fenniagruppen sina tillgångar på det sätt som regleringen kräver. Klassificeringen bygger på tillgångarnas karaktär och riskernas rangordning.

Placeringsinstrumentens verkliga värde fastställs enligt noterade priser på aktiva marknader. Instrumenten värderas enligt inköpskursen eller det senaste avslutspriset om börsen som priset inhämtas från tillämpar en auktionsmetod. Om ingen publik notering för placeringsinstrumentet som helhet finns att tillgå, men det finns en aktiv marknad för dess komponenter, fastställs det verkliga värdet enligt komponenternas marknadspriser.

Om en ränta noteras på den aktiva marknaden (i stället för ett pris) ska den noterade räntan användas som indata vid fastställande av det verkliga värdet. Om den marknadsnoterade räntan inte inkluderar kreditrisk eller andra faktorer som parterna skulle beakta vid fastställande av instrumentets värde, ska korrigeringar göras för dessa faktorer.

Om det inte finns någon aktiv marknad eller om värdepappret inte noteras, ska det verkliga värdet fastställas enligt vedertagna värderingsmetoder på marknaden.

Om det inte är möjligt att fastställa det verkliga värdet på en finansiell tillgång, betraktas anskaffningsutgiften som en tillräcklig uppskattning av det verkliga värdet. Andelen sådana tillgångar i gruppens balansräkning är obetydlig.

Det verkliga värdet på fastigheter fastställs enligt avkastningsvärdeometoden som bygger på framtida avkastning och marknadsbaserade avkastningsförväntningar. Värderingen utgår från fastighetsspecifika egenskaper, bland annat fastighetens läge, kondition och uthyrningssituation samt marknadsbaserade jämförelseuppgifter om alternativa hyror och avkastningskravnivåer. Värderingen har för de största fastighetsplaceringarna utförts i samarbete med en utomstående fastighetsvärderare och i övrigt av gruppens egna experter.

Vid solvensberäkning värderas kundlån till deras marknadsvärde (så kallad mark-to-model-värdering). Värderingsmodellen bygger på tre huvudsakliga faktorer. Framtida kassaflöden förutspås med hänsyn till lånets karaktär och återbetalningstid. Kassaflödena diskonteras med en ränta som beaktar en marknadshärledd riskfri ränta och en riskpremie som återspeglar motpartens kreditvärdighet.

Det verkliga värdet på derivatkontrakt fastställs utifrån kassaflödesprognoser och en riskfri ränta härledda från marknadsinstrument.

Värderingsprinciperna eller värderingsgrunderna har inte förändrats under rapporteringsperioden.

Osäkerhetsfaktorer förknippade med antaganden och bedömningar om framtiden gäller främst fastigheternas verkliga värde.

Investeringar (mn euro)	Balansräkningen i solvensberäkningen	Balansräkningen i bokslutet	Skillnad
Materiella anläggningstillgångar, eget bruk	8,8	6,3	2,5
Fastigheter som ej används för eget bruk	426,0	333,2	92,8
Aktier	253,4	218,6	34,8
Ägarandelar i intresseföretag	2,2	2,9	-0,7
Masskuldebrevslån	823,1	808,5	14,6
Företag som bedriver gemensam placeringsverksamhet	676,4	644,3	32,1
Lån	51,6	59,2	-7,6
Insättningar som inte ingår i likvida medel	4,0	4,0	0,0
Derivat	2,1	0,0	2,1
Placeringar totalt	2 247,6	2 077,0	170,6

Immateriella och materiella tillgångar

I bokslutet upptas materiella och immateriella tillgångar till beloppet av anskaffningsutgiften minskat med avskrivningar enligt plan. Om det finns skäl att anta att värdet av dessa tillgångar har minskat, ska en avskrivning för värdeminskning redovisas. Vid solvensberäkning tas goodwill och andra utgifter med lång verkningstid inte upp som tillgångar i balansräkningen.

Fastigheter och fastighetsaktier

Fastigheter tas i bokslutets balansräkning upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Fastighetsaktier samt mark- och vattenområden tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. Fastigheternas verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas fastighetsplaceringarna till verkligt värde.

Aktier och andelar

Aktier och andelar tas i bokslutets balansräkning upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. För noterade värdepapper och för sådana värdepapper som har en marknad används som verkligt värde årets sista tillgängliga kurs enligt fortlöpande handel, eller om den saknas, den sista avslutskursen. Som verkligt värde för värdepapper som inte noteras används det sannolika överlåtelsepriset, den återstående anskaffningsutgiften eller ett substansvärde. För andelar i kapitalinvesteringsfonder används den värdering som förvaltningsbolaget uppgett om fondens verkliga värde. Verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas dessa tillgångar till verkligt värde.

Finansmarknadsinstrument

Finansmarknadsinstrument tas i bokslutets balansräkning upp till anskaffningsutgiften. Anskaffningsutgiften beräknas med hjälp av medelpriset. Skillnaden mellan finansmarknadsinstrumentens nominella värde och anskaffningsutgiften periodiseras till ränteintäkter eller som avdrag för dessa under finansmarknadsinstrumentets löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften. Värdeförändringar orsakade av fluktuationer i räntenivån bokförs inte. Nedskrivningar i anslutning till emittentens kreditvärdighet bokförs i resultatet. Verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas dessa tillgångar till verkligt värde.

Derivat

En negativ skillnad mellan det verkliga värdet för ett icke-skyddande derivatkontrakt och ett högre bokföringsvärde/en högre avtalskurs bokförs som kostnad. Orealiserade intäkter bokförs inte. Räntederivat används för att skydda ränterisken gällande den marknadsmässiga ansvarsskulden mot framtida värdeförändringar enligt gruppens riskhantering. Dessa räntederivat bokförs som skyddande.

Vid säkringsredovisning bokförs inte negativ värdeförändring på derivat som kostnad till den del som värdeförändringen på det skyddade objektet täcker den och förutsatt att skyddet är effektivt. Om emellertid den negativa värdeförändringen på skyddade räntederivat överskrider den positiva värdeförändringen på den skyddade marknadsmässiga ansvarsskulden, bokförs den överskridande delen till nedskrivningar av placeringar.

Av räntederivat bokförs som intäkter och kostnader för räkenskapsperioden enligt avtal de räntor som hänför sig till räkenskapsperioden. Vinster eller förluster till följd av att räntederivat, som bokförts som skyddande, har stängts periodiseras över löptiden för varje derivatkontrakt. Verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas derivatkontrakten till deras verkliga värde på bokslutsdagen.

Lånefordringar och depositioner

Lånefordringar och depositioner tas i bokslutets balansräkning upp till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde. Vid solvensberäkning värderas kundkrediter till verkligt värde.

Lånefordringar och depositioner tas i bokslutets balansräkning upp till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde. Vid solvensberäkning värderas kundlån till deras marknadsvärde (så kallad mark-to-model-värdering). Värderingsmodellen bygger på tre huvudsakliga faktorer. Framtida kassaflöden förutspås med hänsyn till lånets karaktär och återbetalningstid. Kassaflödena diskonteras med en ränta som beaktar en marknadshärledd riskfri ränta och en riskpremie som återspeglar motpartens kreditvärdighet.

Premiefordringar

Premiefordringar tas i balansräkningen upp till det sannolika värdet och övriga fordringar till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde. Från premiefordringarnas nominella värde har annullationer som baserar sig på tidigare erfarenhet dragits av, varvid man får det sannolika värdet. En fordran som sannolikt inte kommer att betalas bokförs som kreditförlust. Vid solvensberäkning betraktas endast förfallna fordringar som premiefordringar.

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas både i bokslutet och vid beräkningen av solvensen till verkligt värde.

Väsentliga skillnader mellan värderingsprinciper

De värderingsmetoder som används vid beräkning av solvensen respektive upprättande av bokslutet har inga väsentliga skillnader med undantag för följande innehav.

Vid solvensberäkning upptas rörliga räntor som härrör från placeringar till verkligt värde för tillgången i fråga. I bokslutet balansräkning ingår placeringarnas rörliga räntor i gruppen fordringar.

Kundlån värderas till nominellt värde i bokslutet. I solvensberäkningen värderas lånen på marknadsmässiga villkor.

Försäkringsteknisk ansvarsskuld

Skadeförsäkringsverksamhet

Skadeförsäkringens marknadsmässiga ansvarsskuld utgörs av nuvärdet på kassaflödena för det aktuella försäkringsbeståndet. Kassaflödena diskonteras med en swapräntekurva fastställd av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten EIOPA. Ansvarsskulden utgör summan av bästa estimat (den förväntade nivån) och en riskmarginal (ett säkerhetspåslag).

För att fastställa framtida kassaflöden behövs förutom information om avtalen i det befintliga försäkringsbeståndet även olika antaganden om de försäkrades livstid och beteende. Sådana antaganden är bland annat antaganden om dödlighet, invaliditetsfrekvens, återköp, pensionstid, nya premier, placering av försäkringskapitalet, extra förmåner och försäkringarnas driftskostnader. I fråga om dödlighet och invaliditet bygger Fennias antaganden på undersökningar och analyser inom försäkringsbranschen. Till övriga delar bygger de antaganden som tillämpats vid beräkningen av ansvarsskulden på tidigare beteende i bolagets eget försäkringsbestånd och på nuvarande sätt att handha försäkringar. Den marknadsmässiga ansvarsskulden beräknas per försäkringsavtal, vars summa utgör den totala ansvarsskulden.

Skadeförsäkringens försäkringstekniska ansvarsskuld vid bokslutstidpunkten beräknad enligt solvensberäkningsteknik uppgick till 900,7 miljoner euro.

I tabellen nedan presenteras fördelningen av ansvarsskulden i bästa estimat (förväntat värde) samt riskmarginal (säkerhetstillägg) enligt försäkringsgren.

Skadeförsäkringens försäkringstekniska ansvarsskuld enligt försäkringsgren (mn euro)	Bästa estimat av ansvarsskulden	Riskmarginal	Ansvarsskuld
Sjukkostnadsförsäkringar	39,7	10,6	50,2
Försäkringar mot förlust av förvärvsinkomst	-2,7	1,0	-1,7
Olycksfallsförsäkringar för arbetstagare	-15,1	8,1	-7,0
Trafikförsäkringar för motorfordon	19,9	5,2	25,1
Övriga försäkringar för motorfordon	20,2	4,1	24,3
Sjö-, luft- och transportförsäkringar	4,0	1,2	5,2
Brandförsäkringar och andra egendomsförsäkringar	40,9	5,4	46,3
Allmänna ansvarsförsäkringar	26,0	3,2	29,2
Kredit- och borgensförsäkringar	0,0	0,1	0,1
Rättsskyddsförsäkringar	15,5	1,1	16,7
Nödtjänst för resenärer	0,0	0,0	0,0
Andra ekonomiska förluster	-0,9	0,5	-0,4
Non-proportionella sjukåterförsäkringar	0,0	0,0	0,0
Non-proportionella ansvarsåterförsäkringar	0,0	0,0	0,0
Non-proportionella sjö-, luft- och transportåterförsäkringar	0,0	0,0	0,0
Non-proportionella egendomsåterförsäkringar	0,0	0,0	0,0
Livränta och pension som bygger på skadeförsäkringsavtal och sjukförsäkringsåtaganden	419,5	12,0	431,4
Livränta och pension som bygger på skadeförsäkringsavtal och annat än sjukförsäkringsåtaganden	274,8	6,4	281,2
Totalt	841,9	58,7	900,7

Kassaflödena för ansvarsskuldens bästa estimat är fastställda med simuleringsteknik. Parametrarna i den tillämpande simuleringssmodellen härleds från Fennias premie- och skadeståndsmaterial. En nationell referensdödlighetsmodell har använts vid framtagningen av en mall för ersättningar av pensionstyp.

Det finns alltid en osäkerhet kring fastställningen av den försäkringstekniska ansvarsskuldens storlek, eftersom det inte är möjligt att exakt veta hur stor ersättningskyldigheten i slutändan blir. Osäkerheten beror på åtminstone följande:

- Totalskadeuppskattningar som reserverats fallspecifikt är uppskattningar av skadans totala omfattning och kommer att preciseras till slutgiltiga totalskadebelopp när skadans hela omfattning klargörs. I synnerhet bedömningen av framtida pensionsrelaterade ersättningar är osäker när det gäller utvecklingen av återstående livslängd.
- Reservationer för okända och kända skadereservationer som inte gjorts från fall till fall bygger på uppskattningar av skadornas omfattning och överlevnad utifrån skadestatistik.
- Storleken på kommande ersättningar påverkas av kostnadsutvecklingen för kostnader som betalas för försäkringsgrenen i fråga. Exempelvis för bilskador påverkar utvecklingen av reparationskostnader eller för sjukkostnadsförsäkringar vårdåtgärdernas eller läkemedlens prisutveckling ersättningens slutgiltiga storlek. Det finns alltid osäkerhet kring framtida inflation vilket medför osäkerhet kring bedömningen av framtida ersättningar.

De mest betydelsefulla skillnaderna i grunderna, metoderna och centrala antaganden för värderingen av den försäkringstekniska ansvarsskulden för solvensberäkning och i bokslutet är:

I bokslutet diskonteras den beräknade ansvarsskulden endast för kända ersättningar av pensionstyp. Räntan är fast och ligger på 2,0 procent. Den kollektiva värderingsmetoden bygger på en traditionell chain ladder-metod för skadetrianglar. Även följande faktorer bidrar till skillnaden mellan företagets värdering för solvensberäkning och för bokslutet:

- Lagstadgad olycksfallsförsäkring: den kollektiva ansvarsskulden i bokslutet för okända pensionskapital på totalt 108 miljoner euro har inte diskonterats medan den har diskonterats i solvensberäkningen.
- Trafikförsäkring: den kollektiva ansvarsskulden i bokslutet för okända pensionskapital på totalt 31 miljoner euro har inte diskonterats medan den har diskonterats i solvensberäkningen.
- Premieansvar i bokslutet uppgår till 135 miljoner euro medan skillnaden i definitionen ger en negativ skuld på 47 miljoner euro i solvensberäkningen.
- Regressfordringarna för pensionskapitalen enligt lagstadgad olycksfallsförsäkring på 17 miljoner upptas inte i bokslutet men upptas som netto i solvensberäkningen.
- Ansvarsskulden för patientförsäkringens försäkringar med full självrisk uppgår till 42 miljoner i bokslutet medan ersättnings- och försäkringspremiebetalningarna avseende denna del av ansvarsskulden i praktiken motsvarar varandra i solvensberäkningen.
- Begreppsskillnader vid avtalsslut.
- Beräkningsskillnader för riskmarginal.

Skillnaderna kan specificeras och beror på de olika definitionerna av ansvarsskulder.

Väsentliga återförsäkringsfordringar är:

- fordringar avseende ersättningsskyldighet
- kontofordringar som avser normala betalningsdröjsmål.

Den försäkringstekniska ansvarsskulden har för första gången beräknats med samma beräkningstekniker som solvensberäkningen varför det inte finns några väsentliga förändringar avseende beräkning.

Livförsäkringsverksamhet

Ansvarsskulden i bokslutet den 31 december 2016 består för sparförsäkringarnas del av försäkringskapitalet (1 389,4 mn euro) och ansvarsskulden för räntekomplettering (136,0 mn euro), sammanlagt 1 525,4 miljoner euro. Ansvarsskulden för fondförsäkringar utgör 903,2 miljoner euro. Ansvarsskulden i bokslutet ska enligt lagen beräknas på ett betryggande sätt. Den marknadsmässiga ansvarsskulden för sparförsäkringar utgörs av bästa estimat (1 491,5 mn euro) och en riskmarginal (24,4 mn euro), sammanlagt 1 515,9 miljoner euro. Ansvarsskulden för fondförsäkringar utgör 883,1 miljoner euro.

Den marknadsmässiga ansvarsskulden för försäkringsbeståndet med beräkningsränta är särskilt känslig för förändringar i räntekurvan som används för diskontering. Den låga räntenivån på marknaden har lett till att den marknadsmässiga ansvarsskulden de senaste åren överstigit försäkringskapitalet. I bokslutets ansvarsförbindelser har man beaktat den låga räntenivån genom årliga överföringar till ansvarsskulden för räntekomplettering för att bekosta beräkningsräntan under de kommande åren. Marknadens räntenivå har haft en mindre effekt på ansvarsskulden för fondförsäkringar. Den marknadsmässiga ansvarsskulden påverkas för fondförsäkringarnas del mer av antaganden om återköp och driftkostnaderna än av räntenivån.

För riskförsäkringarnas del består bokslutets ansvarsskuld av premieansvaret, ersättningsansvaret för kända och okända ersättningar samt ansvaret för extra förmåner, totalt 15,9 miljoner euro. Riskförsäkringarnas marknadsmässiga ansvarsskuld är negativ, totalt -78,0 miljoner euro, eftersom de framtida premierna väntas överstiga kostnaderna för framtida ersättningar och handläggningen av försäkringarna. Riskförsäkringarnas ansvarsskuld är särskilt känslig för antaganden om annullationer.

Riskmarginalen beräknas med Cost of Capital-metoden med en förväntad kapitalkostnad på 6 procent. Beräkningen beaktar kapitalkraven för försäkrings- och motpartsrisker.

Livförsäkringens försäkringstekniska ansvarsskuld enligt försäkringsgren (mn euro)	Bästa estimat	Riskmarginal	Totalt
Sparförsäkring			
Med beräkningsränta	55,9	0,9	56,7
Fondanknutna	556,1	9,5	565,6
Kapitaliseringsavtal			
Med beräkningsränta	10,0	0,2	10,1
Fondanknutna	74,3	1,3	75,6
Individuell pension			
Med beräkningsränta	274,3	4,2	278,5
Fondanknutna	118,2	2,0	120,2
Gruppension			
Med beräkningsränta	283,2	4,3	287,5
Fondanknutna	119,6	2,0	121,7
Risklivförsäkring	-100,7	22,7	-78,0
Totalt	1 390,9	47,1	1 437,9
Med beräkningsränta	623,3	9,5	632,8
Fondanknutna	868,2	14,8	883,1
Risklivförsäkring	-100,7	22,7	-78,0
Totalt	1 390,9	47,1	1 437,9

Ovanstående ansvarsskuld anges som bruttobelopp, det vill säga siffrorna inkluderar inte försäkringspremier eller ersättningar för befintliga återförsäkringsavtal.

Matchnings- och volatilitetsjusteringar och övergångsbestämmelser

Vid fastställande av Fenniagruppens ansvarsskuld tillämpades inte matchningsjustering, volatilitetsjustering eller övergångsbestämmelser.

■ Övriga skulder

Gruppens övriga skulder är relativt kortfristiga och anknyter till indirekta skatter, leverantörsfakturor och andra skulder förknippade med den operativa verksamheten. De övriga skulderna redovisas i balansräkningen och beaktas till sitt nominella värde vid solvensberäkning.

■ Alternativa värderingsmetoder

Beslut om att övergå till alternativa värderingsmetoder fattas separat från fall till fall och motiveringarna dokumenteras. Om en alternativ värderingsmetod är den enda möjligheten för ett placeringsinstrument, ska värderingsmodellerna dokumenteras på förhand och en osäkerhetsanalys utföras innan placeringarna genomförs.

Värderingsmodellerna ska kontrolleras minst en gång om året, antingen genom att pröva deras giltighet eller genom att använda priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument, eller baserat på tillgängliga observerbara marknadsuppgifter.

■ Övrig information

Ingen övrig väsentlig information finns att rapportera om värdering för solvensändamål.

Kapitalbas

Fenniagruppens solvens beräknas med metoden som bygger på konsoliderade räkenskaper (s.k. metod 1).

Mål, policy och processer för hantering av kapitalbas

Syftet med hanteringen av kapitalbasen är att säkra tillräckliga tillgångar för att täcka solvenskapitalkravet i regleringen och ett tillräckligt stort överskott vid varje given tidpunkt samt att fördela kapitalet på de centrala riskområdena på ett effektivt sätt enligt förhållandet mellan risker och avkastning. Överskottet fastställs enligt gruppens egen bedömning av riskerna i förhållande till det solvenskapitalkrav som regleringen förutsätter samt beredskap inför plötsliga och oförutsägbara störningar.

Den lägsta nivån för kapitalbasen fastställer den miniminivå som krävs för att gruppen med stor sannolikhet ska kunna uppfylla sina förpliktelser som gäller de försäkrade förmånerna. Denna nivå fastställs av det större av de två följande solvenskapitalkraven:

- solvenskapitalkravet som krävs enligt solvensregleringen
- ett solvenskapitalkrav utifrån gruppens egen riskbedömning.

Både kapitalbasen och solvenskapitalkravet kan förändras snabbt på grund av gruppens öppna riskpositioner, vilket kan leda till att gruppen inte nödvändigtvis längre kan bedriva sin verksamhet i normal ordning. För plötsliga och oförutsägbara stressfaktorer fastslår gruppen en kapitalbuffert av önskad storlek utöver den krävda miniminivån på kapitalbasen. Syftet med kapitalbufferten är att ge gruppen tid att anpassa sin riskposition när plötsliga och överraskande situationer uppkommer, dvs. att anpassa sin solvensställning och position för risker och avkastning på ett genomtänkt sätt till en nivå som motsvarar den nya situationen.

Storleken på kapitalbufferten utvärderas även på lång sikt, varvid bedömningen även inkluderar kvalitativa synpunkter och icke-mätbara risker, till exempel affärsstrategin som moderbolagets styrelse fastställt samt risker och möjligheter i affärsmiljön.

Gruppen gör årligen upp en plan för risktagning, där den fastslår sin riskvillighet och risktolerans samt allokerar det kapital som är exponerat för risk i förhållande till helheten och de enskilda riskerna. Riskgränser och begränsningar för risktagning utformas för att motsvara ovannämnda mål. Riskgränserna bevakas kontinuerligt och risktagningsplanen kontrolleras och uppdateras vid behov kvartalsvis för att motsvara eventuella förändringar i verksamheten eller på placeringsmarknaden.

Kapitalbas- och solvenshanteringen ingår i gruppens riskhanteringssystem. Moderbolagets verkställande direktör och gruppens högsta ledning ansvarar för att risktagningsplaner utarbetas och solvensmål ställs upp på gruppnivå. Riskhanteringsdirektören ansvarar med stöd av ledningsgruppen för riskhantering för att heltäckande och mångsidiga analyser av risker, framtidsscenarier och eventuella konsekvenser av realiserade riskpositioner finnas att tillgå som stöd vid utarbetandet av risktagningsplanen och solvensmålet. Moderbolagets styrelse godkänner risktagningsplanen och de fastställda riskgränserna.

Klassificering och medräkningsbarhet av kapitalbas

Nedanstående tabell anger kapitalbasens sammansättning och belopp vid utgången av rapporteringsperioden och vid utgången av den föregående rapporteringsperioden.

Tillgänglig kapitalbas (mn euro)	31.12.2016	31.12.2015
Primärkapital		
Skillnaden mellan tillgångar och skulder	774,5	706,7
Förutsebara utdelningar och utbetalningar	0,0	0,0
Efterställda skulder	0,0	0,0
Övrig icke tillgänglig kapitalbas	0,0	0,0
Totalt	774,5	706,7
Tilläggskapital	0,0	0,0
Kapitalbas (primärkapital + tilläggskapital)	774,5	706,7
Kapitalbasen från andra finansiella sektorer	1,4	1,4
Kapitalbas inklusive kapitalbasen från andra finansiella sektorer	775,9	708,1

Fenniagruppens bolag har kapitalbasposter, som har minskad förmåga att fullskaligt minska effekter av förluster på gruppnivå. Den väsentligaste av dessa är utjämningsbeloppet, vid vars överföring till ett annat bolag förekommer hinder. Vid utgången av rapporteringsperioden och vid utgången av den föregående rapporteringsperioden överskred de ovannämnda posterna inte de maximigränser som beräknats för dem. Således kan bolagens kapitalbas både vid utgången av rapporteringsperioden och vid utgången av den föregående rapporteringsperioden användas i sin helhet på gruppnivå.

Nedanstående tabeller utgör en specifikation över kapitalbasen vid utgången av rapporteringsperioden och vid utgången av den föregående rapporteringsperioden samt medräkningsbara belopp för att täcka solvenskapitalkravet och minimisolvenskapitalkravet.

Klassificering och medräkningsbarhet av kapitalbasmedel 31.12.2016 (mn euro)	Tillgängligt	för att täcka solvenskapitalkravet	för att täcka minimisolvenskapitalkravet
Nivå 1 – obegränsad	775,9	775,9	774,5
Nivå 1 – begränsad	0,0	0,0	0,0
Nivå 2	0,0	0,0	0,0
Nivå 3	0,0	0,0	0,0
Totalt	775,9	775,9	774,5

Klassificering och medräkningsbarhet av kapitalbasmedel 31.12.2015 (mn euro)	Tillgängligt	för att täcka solvenskapitalkravet	för att täcka minimisolvenskapitalkravet
Nivå 1 – obegränsad	708,1	708,1	706,7
Nivå 1 – begränsad	0,0	0,0	0,0
Nivå 2	0,0	0,0	0,0
Nivå 3	0,0	0,0	0,0
Totalt	708,1	708,1	706,7

Gruppens tillgängliga kapitalbas tillhör i sin helhet nivå 1, som kan användas utan begränsningar för att täcka solvens- och minimisolvenskapitalkravet.

En detaljerad klassifikation och fördelning av kapitalbasen vid utgången av rapporteringsperioden återfinns i bilaga S.23.01.22.

Gruppen tillämpar inte de övergångsbestämmelser som medges av regleringen på kapitalbasen.

Skillnaden mellan bokslutets och solvensberäkningens egna tillgångar vid utgången av rapporteringsperioden var 401,2 miljoner euro. Nedanstående tabell utgör en sammanställning som anger de viktigaste skillnaderna vid slutet av rapporteringsperioden (mn euro).

Tillgångar (mn euro)	Balansräkning för solvensändamål	Bokslutets balansräkning	Differens
Goodwill	0,0	1,9	-1,9
Immateriella tillgångar	0,0	72,9	-72,9
Placeringar	2 247,5	2 077,0	170,5
Tillgångar som innehas för indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	904,0	900,9	3,1
Fordringar enligt återförsäkringsavtal	2,1	9,4	-7,4
Provisionsåterbäringar från fondförsäkringar	26,1	0,0	26,1
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	155,4	266,3	-110,9
Tillgångar totalt	3 335,1	3 328,4	6,7
Skulder	Balansräkning för solvensändamål	Bokslutets balansräkning	Differens
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	2 347,7	2 961,3	-613,6
Latenta skatteskulder	146,2	7,6	138,7
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	66,6	60,7	6,0
Skulder totalt	2 560,9	3 029,6	-469,0
Skillnaden mellan tillgångar och skulder	Balansräkning för solvensändamål	Bokslutets balansräkning	Differens
Egna tillgångar / Eget kapital	774,5	298,9	475,7

Skillnaderna mellan balansräkningarna beror främst på att

- goodwill och immateriella tillgångar inte tas upp i balansräkningen för solvensändamål
- vissa placeringar i bokslutet värderas till anskaffningsutgiften, den upp- eller nedskrivna anskaffningsutgiften, nominellt värde eller i övrigt enligt aktsamhetsprincipen, medan de i balansräkningen för solvensändamål värderas till marknadsvärde eller marknadsbaserat värde
- inga fordringar enligt återförsäkringsavtal ingår i bokslutets balansräkning, medan de i balansräkningen för solvensändamål värderas marknadsbaserat med hänsyn till de försäkringsförpliktelser som ligger inom avtalsgränserna
- förväntade provisionsåterbäringar från placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar aktiveras i balansräkningen för solvensändamål.

Skillnaderna mellan balansräkningarnas skulder beror främst på att

- den försäkringstekniska ansvarsskulden i balansräkningen för solvensändamål värderas marknadsmässigt, medan bokslutets värdering bygger på återköpsvärde och soliditetsprincipen
- balansräkningen för solvensändamål inkluderar latent skatteskuld för framtida vinst.

En detaljerad specifikation över balansräkningen för solvensändamål vid rapporteringsperiodens slut återfinns i bilaga S.02.01.02.

Solvenskapitalkrav och minimisolvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet uppgick vid utgången av rapporteringsperioden till 392,7 miljoner euro och minimisolvenskapitalkravet till 107,8 miljoner euro.

Solvenskapitalkravet enligt riskkategori vid utgången av rapporteringsperioden var:

Solvenskapitalkrav (mn euro)	Brutto
Marknadsrisk	382,3
Motpartsrisk	43,5
Försäkringsrisk vid livförsäkring	89,4
Försäkringsrisk vid sjukförsäkring	65,1
Försäkringsrisk vid skadeförsäkring	72,0
Diversifiering	-176,4
Immateriell tillgångsrisk	0,0
Primärt solvenskapitalkrav	475,9
Beräkning av solvenskapitalkravet	
Operativ risk	29,4
Förlusttäckningskapacitet i den försäkringstekniska ansvarsskulden	-15,1
Förlusttäckningskapacitet i latent skatter	-98,0
Kapitalkrav för andra finanssektorer	0,5
Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg	392,7
Kapitaltillägg som redan fastställts	0,0
Solvenskapitalkrav	392,7

En specifikation över solvenskapitalkravet återfinns i bilaga S.25.01.22.

Väsentliga indata vid beräkning av minimisolvenskapitalkravet är följande:

Försäkringsbolag	Belopp (mn euro)
Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv - Minimikapitalkrav	29,4
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia - Minimikapitalkrav	78,5
Minsta konsoliderade solvenskapitalkravet på gruppnivå	107,8

Gruppen använder sig inte av

- interna modeller för beräkning av solvenskapitalkravet
- bolagsspecifika parametrar för beräkning av standardformeln
- förenklade beräkningar för riskmoduler eller undergrupper i standardformeln
- durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

■ Användning av durationsbaserad undergrupp vid beräkning av solvenskapitalkrav

Gruppen använder sig inte av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

■ Skillnader mellan standardberäkningsmodellen och tillämpad intern modell

Gruppen använder sig inte av interna modeller för beräkning av solvenskapitalkravet.

■ Ej uppfyllt minimisolvenskapitalkrav eller solvenskapitalkrav

Gruppen har inte under rapporteringsperioden underskridit det solvenskapitalkrav eller minimisolvenskapitalkrav som regelverket kräver.

■ Övrig information

Det finns ingen annan väsentlig information om Fenniagruppens kapitalhantering.

Bilaga
S.02.01.02
Balansräkning

Tillgångar

Immateriella tillgångar	
Uppskjutna skattefordringar	
Överskott av pensionsförmåner	
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	
Fastighet (annat än för eget bruk)	
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	
Aktier	
Aktier – börsnoterade	
Aktier – icke börsnoterade	
Obligationer	
Statsobligationer	
Företagsobligationer	
Strukturerade produkter	
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	
Investeringsfonder	
Derivat	
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	
Övriga investeringar	
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal	
Lån och hypotekslån	
Lån på försäkringsbrev	
Lån och hypotekslån till fysiska personer	
Andra lån och hypotekslån	
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	
Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	
Livförsäkring exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	
Återförsäkringsfordringar	
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	
Egna aktier (direkt innehav)	
Fordringar avseende primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats	
Kontanter och andra likvida medel	
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	
Summa tillgångar	

	Solvens II- värde
	C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	8 766
R0070	2 187 152
R0080	426 032
R0090	2 194
R0100	253 351
R0110	236 447
R0120	16 904
R0130	823 086
R0140	63 985
R0150	757 967
R0160	0
R0170	1 134
R0180	676 392
R0190	2 082
R0200	4 013
R0210	0
R0220	903 979
R0230	51 617
R0240	0
R0250	2 094
R0260	49 522
R0270	2 051
R0280	9 135
R0290	9 135
R0300	0
R0310	-7 084
R0320	0
R0330	-7 084
R0340	0
R0350	30
R0360	5 644
R0370	809
R0380	0
R0390	0
R0400	0
R0410	75 324
R0420	99 704
R0500	3 335 076

Bilaga
S.02.01.02
Balansräkning

Skulder

Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring
 Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)
 Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet
 Bästa skattning
 Riskmarginal
 Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)
 Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet
 Bästa skattning
 Riskmarginal
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)
 Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande livförsäkring)
 Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet
 Bästa skattning
 Riskmarginal
 Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och
 Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet
 Bästa skattning
 Riskmarginal
Försäkringstekniska avsättningar – indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal
 Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet
 Bästa skattning
 Riskmarginal
Eventualförpliktelser
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar
Pensionsåtaganden
Depåer från återförsäkrare
Uppskjutna skatteskulder
Derivat
Skulder till kreditinstitut
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare
Återförsäkringsskulder
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)
Efterställda skulder
 Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet
 Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet
Övriga skulder som inte visas någon annanstans
Summa skulder
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder

	Solvens II- värde
	C0010
R0510	197 146
R0520	155 629
R0530	0
R0540	134 838
R0550	20 791
R0560	41 516
R0570	0
R0580	21 905
R0590	19 611
R0600	1 267 504
R0610	431 444
R0620	0
R0630	419 480
R0640	11 964
R0650	836 059
R0660	0
R0670	797 458
R0680	38 601
R0690	883 052
R0700	0
R0710	868 242
R0720	14 810
R0740	0
R0750	0
R0760	0
R0770	0
R0780	146 239
R0790	5 967
R0800	0
R0810	0
R0820	7 813
R0830	1 987
R0840	21 493
R0850	0
R0860	0
R0870	0
R0880	29 361
R0900	2 560 561
R1000	774 515

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

		Affärsgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)			Affärsgren för: mottagen icke-proportionell återförsäkring				Totalt
		Rättsskydds-försäkring	Assistans-försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Sjuk-försäkring	Olycksfall	Sjöfart, luftfart, transport	Fastigheter	
Premieinkomst									
Brutto – direkt försäkring	R0110	7 623	0	4 879					417 016
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	0	0	0					338
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130				0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0140	0	0	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0200	7 623	0	4 879	0	0	0	0	412 461
Intjänade premier									
Brutto – direkt försäkring	R0210	7 607	0	4 929					416 790
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	0	0	0					338
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230				0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0240	0	0	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0300	7 607	0	4 929	0	0	0	0	412 235
Inträffade skadekostnader									
Brutto – direkt försäkring	R0310	5 611	0	248					217 423
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	0	0	0					221
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330				0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0340	0	0	0	0	0	0	0	4 389
Netto	R0400	5 611	0	248	0	0	0	0	213 255
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto – direkt försäkring	R0410	0	0	0					0
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	0	0	0					0
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430				0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
Uppkomna kostnader	R0550	2 836	0	1 430	0	0	0	0	144 861
Övriga kostnader	R1200								12 993
Totala kostnader	R1300								157 854

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

[illegible]

Bilaga

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – skadeförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010		0	0	0	0	0	
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Premieinkomst								
Brutto – direkt försäkring	R0110	417 016	0	0	0	0	0	417 016
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	338	0	0	0	0	0	338
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130	0	0	0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0140	4 892	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0200	412 461	0	0	0	0	0	412 461
Intjänade premier								
Brutto – direkt försäkring	R0210	416 790	0	0	0	0	0	416 790
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	338	0	0	0	0	0	338
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230	0	0	0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0240	4 892	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0300	412 235	0	0	0	0	0	412 235
Inträffade skadekostnader								
Brutto – direkt försäkring	R0310	217 423	0	0	0	0	0	217 423
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	221	0	0	0	0	0	221
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330	0	0	0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0340	4 389	0	0	0	0	0	4 389
Netto	R0400	213 255	0	0	0	0	0	213 255
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto – direkt försäkring	R0410	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430	0	0	0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R0440	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0
Uppkomna kostnader	R0550	144 861	0	0	0	0	0	144 861
Övriga kostnader	R1200							12 993
Totala kostnader	R1300							157 854

Bilaga

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – livförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremie- inkomsterna är högst och hemland
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		0	0	0	0	0	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Premieinkomst								
Brutto	R1410	210 616	0	0	0	0	0	210 616
Återförsäkrares andel	R1420	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	210 616	0	0	0	0	0	210 616
Intjänade premier								
Brutto	R1510	210 616	0	0	0	0	0	210 616
Återförsäkrares andel	R1520	765	0	0	0	0	0	765
Netto	R1600	209 851	0	0	0	0	0	209 851
Inträffade skadekostnader								
Brutto	R1610	176 639	0	0	0	0	0	176 639
Återförsäkrares andel	R1620	350	0	0	0	0	0	350
Netto	R1700	176 289	0	0	0	0	0	176 289
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Uppkomna kostnader	R1900	15 944	0	0	0	0	0	15 944
Övriga kostnader	R2500							0
Totala kostnader	R2600							15 944

Bilaga
S.22.01.22
Effekterna av långsiktiga garantier och övergångsregler

		Belopp med långsiktiga garantier och övergångsregler	Effekt av övergångsregler för försäkrings-tekniska avsättningar	Effekt av övergångsregler för diskonterings-räntan	Effekt av volatilitetsjustering satt till noll	Effekt av matchningsjustering satt till noll
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Försäkringstekniska avsättningar	R0010	2 347 701	0	0	0	0
Primärkapital	R0020	774 515	0	0	0	0
Medräkningsbar kapitalbas för att uppfylla solvenskapitalkravet	R0050	775 868	0	0	0	0
Solvenskapitalkrav	R0090	392 671	0	0	0	0

Bilaga
S.23.01.22
Kapitalbas

Primärkapital före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer

Stamaktiekapital (egna aktier brutto)
Infordrade men inte betalda i stamaktiekapital på gruppnivå
Överkursfond relaterad till stamaktiekapital
Garantikapital, medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag

Efterställda medlemskonton
Icke tillgängliga efterställda medlemskonton på gruppnivå
Överskottsmedel
Icke tillgängliga överskottsmedel på gruppnivå
Preferensaktier
Icke tillgängliga preferensaktier på gruppnivå
Överkursfond relaterad till preferensaktier
Icke tillgänglig överkursfond relaterad till preferensaktier på gruppnivå

Avstämningsreserv
Efterställda skulder
Icke tillgängliga efterställda skulder på gruppnivå
Ett belopp som är lika med värdet av uppskjutna skattefordringar netto
Beloppet som är lika med värdet av uppskjutna skattefordringar netto icke tillgängligt på gruppnivå
Andra poster som godkänts av tillsynsmyndigheten som primärkapital som inte specificeras ovan
Icke tillgängliga kapitalbasposter som hänförs till andra kapitalbasposter som godkänts av tillsynsmyndigheten
Minoritetsintressen (om inte redovisade som del av en specifik kapitalbaspost)
Icke tillgängliga minoritetsintressen på gruppnivå

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Avdrag

Avdrag för ägarintressen i andra finansiella företag, inbegripet icke reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet
varav avdrag enligt artikel 228 i direktiv 2009/138/EG
Avdrag för ägarintressen där tillgång till nödvändiga data saknas (artikel 229)
Avdrag för ägarintressen som inbegrips genom sammanläggning och avräkning när en kombination av metoder används
Sammanlagda icke tillgängliga kapitalposter

Totala avdrag

Totalt primärkapital efter avdrag

	Totalt	Nivå 1 – obegränsad	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	0	0		0	
R0020	0	0		0	
R0030	0	0		0	
R0040	8 587	8 587		0	
R0050	0		0	0	0
R0060	0		0	0	0
R0070	0	0			
R0080	0	0			
R0090	0		0	0	0
R0100	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0120	0		0	0	0
R0130	765 927	765 927			
R0140	0		0	0	0
R0150	0		0	0	0
R0160	0				0
R0170	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0190	0	0	0	0	0
R0200	0	0	0	0	0
R0210	0	0	0	0	0
R0220	0	0			
R0230	0	0	0	0	0
R0240	0	0	0	0	0
R0250	0	0	0	0	0
R0260	0	0	0	0	0
R0270	0	0	0	0	0
R0280	0	0	0	0	0
R0290	774 515	774 515	0	0	0

Bilaga
S.23.01.22
Kapitalbas

Tilläggskapital

Obetalt och ej infordrat garantikapital inlösningsbart på begäran
Obetalt och ej infordrat garantikapital, obetalda och ej infordrade medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag, som kan inlösas på begäran
Obetalda och ej infordrade preferensaktier inlösningsbara på begäran
Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG
Bankkreditiv och garantier enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG
Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG
Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar– andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG
Icke tillgängligt tilläggskapital på gruppnivå
Annat tilläggskapital

Sammanlagt tilläggskapital

Eget kapital för andra finansiella sektorer

Avstämningsreserv

Tjänstepensionsinstitut
Icke- reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet
Sammanlagda kapitalposter i andra finansiella sektorer

Kapitalposter när sammanläggning och avräkning används, enskilt eller i kombination med metod 1

Aggregerade kapitalposter genom sammanläggning och avräkning och kombination av metoder
Aggregerade kapitalposter genom sammanläggning och avräkning exklusive interna transaktioner inom grupp
Total tillgänglig kapitalbas för för att täcka det konsoliderade minimisolvenskapitalkravet på gruppnivå (exklusive kapitalbas från andra finansiella sektorer och från företag som inbegrips via sammanläggning och avräkning)
Total tillgänglig kapitalbas för att täcka det konsoliderade minimisolvenskapitalkravet på gruppnivå

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka det konsoliderade minimisolvenskapitalkravet på gruppnivå (med undantag för kapitalbasen från andra finansiella sektorer och företag som inbegrips via sammanläggning och avräkning)

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minsta solvenskapitalkravet på gruppnivå

Minsta konsoliderade solvenskapitalkravet på gruppnivå

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minsta konsoliderade solvenskapitalkrav på gruppnivå

	Totalt	Nivå 1 – obegränsad	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
R0300	0				
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0350	0				
R0340	0				
R0360	0				
R0370	0			0	0
R0380	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0
R0410	1 353	1 353	0	0	
R0420	0	0	0	0	0
R0430	0	0	0	0	
R0440	1 353	1 353	0	0	
R0450	0	0	0	0	0
R0460	0	0	0	0	0
R0520	774 515	774 515	0	0	0
R0530	774 515	774 515	0	0	
R0560	774 515	774 515	0	0	0
R0570	774 515	774 515	0	0	
R0610	107 835				
R0650	718,2 %				

Bilaga
S.23.01.22
Kapitalbas

Total kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet på gruppnivå (inklusive kapitalbasen från andra finansiella sektorer och företag som inbegrips via sammanläggning och avräkning)

Solvenskapitalkrav på gruppnivå
Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav på gruppnivå inklusive andra finansiella sektorer och företag som inbegrips via sammanläggning och avräkning

Avstämningsreserv
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder
Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)
Förutsebara utdelningar, utskiftningar och avgifter
Andra primärkapitalposter
Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och
Övrig icke tillgänglig kapitalbas
Avstämningsreserv före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer
Förväntade vinster
Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet
Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet
Totala förväntade vinster som ingår i framtida premier

	Totalt	Nivå 1 – obegränsad	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
R0660	775 868	775 868	0	0	0

R0680	392 671
R0690	197,6 %

	C0060
R0700	774 515
R0710	0
R0720	0
R0730	8 587
R0740	0
R0750	0
R0760	765 927
R0770	118 855
R0780	271 729
R0790	390 584

Bilaga
S.25.01.22
Solvenskapitalkrav – för grupper som omfattas av standardformeln

Marknadsrisk
Motpartsrisk
Teckningsrisk för livförsäkring
Teckningsrisk för sjukförsäkring
Teckningsrisk för skadeförsäkring
Diversifiering
Immateriell tillgångsrisk
Primärt solvenskapitalkrav

Beräkning av solvenskapitalkrav
Operativ risk
Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar
Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter
Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav

Övrig information om solvenskapitalkrav

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk
Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående del
Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder
Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer
Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304
Minsta konsoliderade solvenskapitalkravet på gruppnivå

Information om andra enheter

Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring)
Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring) – kreditinstitut, värdepappersföretag och finansinstitut, alternativa investeringsfonder, förvaltningsbolag för fondföretag
Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring) – tjänstepensionsinstitut
Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring) – kapitalkrav för icke- reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet
Kapitalkrav för icke-kontrollerade innehav
Kapitalkrav för övriga företag

Totalt solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkrav för företag som ingår via D och A

Solvenskapitalkrav

	Solvenskapitalkrav brutto	Företagsspecika parametrar	Förenklingar
	C0110	C0080	C0090
R0010	382 270		Ingen
R0020	43 541		
R0030	89 376	Ingen	Ingen
R0040	65 084	Ingen	Ingen
R0050	72 042	Ingen	Ingen
R0060	-176 432		
R0070	0		
R0100	475 881		

	C0100
R0130	29 440
R0140	-15 083
R0150	-98 048
R0160	0
R0200	392 191
R0210	0
R0220	392 671
R0400	0
R0410	0
R0420	0
R0430	0
R0440	0
R0470	107 835
R0500	480
R0510	0
R0520	0
R0530	0
R0540	0
R0550	0
R0560	0
R0570	392 671

Bilaga
S.32.01.22
Företag som omfattas av gruppen

Land	Företagets identifieringskod	Typ av identifieringskod	Företagets juridiska namn	Typ av företag	Juridisk form	Kategori (ömsesidigt / icke ömsesidigt)	Tillsynsorgan
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
FI	2392951-7	2	Fennia Kapitalförvaltning Ab	8		2	Finansinspektionen
FI	743700IF63Q0466FN058	1	Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv	1	Försäkringsaktiebolag	2	Finansinspektionen
FI	7437003I83168NH5GN58	1	Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia	2	Ömsesidigt försäkringsbolag	1	Finansinspektionen

(forts.)

Kriterier för inflytande						Inbegripande inom ramen för grupp tillsyn		Beräkning av solvens på grupp nivå
% kapitalandel	% som används för att upprätta sammanställd redovisning	% rösträtt	Övriga kriterier	Nivå av inflytande	Proportionell andel som används för beräkning av grupp solvens	JA/NEJ	Datum för beslut om art. 214 tillämpas	Metod som används och enligt metod 1, behandling av företaget
C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
100 %	100 %	100 %	Inga	1	100 %	1		6
100 %	100 %	100 %	Inga	1	100 %	1		1
						1		1